

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇÃO 2025

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CURAÇÃO 2025

Raad voor de rechtshandhaving
Mei 2026

Voorwoord

Voor u ligt de *Staat van de rechtshandhaving Curaçao 2025* (hierna: Staat 2025). In deze Staat geeft de Raad voor de rechtshandhaving een samenhangend beeld van de ontwikkelingen binnen de justitiële keten in het kalenderjaar 2025. De bevindingen zijn gebaseerd op toezicht, inspecties en gesprekken met betrokken organisaties en beogen inzicht te bieden in de kwaliteit, effectiviteit en het beheer van de rechtshandhaving.

De Staat 2025 bouwt voort op eerdere Staten en laat een duidelijke rode draad zien. Hoewel op diverse onderdelen inspanningen zijn geleverd en stappen zijn gezet, blijven structurele knelpunten binnen de justitiële keten bestaan. Beleidsambities en hervormingsvoornemens zijn aanwezig, maar de uitvoering daarvan blijft achter. Met name personele krapte, vergrijzing, beperkte wetgevingscapaciteit en de trage afronding van essentiële wetgevingstrajecten zetten de uitvoeringskracht onder druk. Dit raakt direct aan de effectiviteit van de rechtshandhaving en aan de rechtszekerheid.

Ook de opvolging van aanbevelingen blijft een aandachtspunt. In 2025 is een nieuwe monitoringsstructuur ingericht, maar de Raad merkt op dat monitoring zonder voldoende uitvoeringscapaciteit en expliciete bestuurlijke sturing geen garantie biedt voor daadwerkelijke verbetering.

Deze Staat bevat ook een gezamenlijk Koninkrijksdeel, waarin wordt ingegaan op de samenwerking en de verplichtingen van de landen. Daaruit blijkt dat effectieve rechtshandhaving steeds meer afhankelijk is van de samenwerking binnen het Koninkrijk, onder meer bij grensoverschrijdende criminaliteit, detentieomstandigheden, forensische zorg en gegevensuitwisseling. Tegelijkertijd tonen verschillen in capaciteit en juridische kaders aan dat deze samenwerking kwetsbaar blijft.

De Raad beschouwt de bescherming van de rechtsorde in het Caribisch deel van het Koninkrijk tegen deze achtergrond als een strategisch vraagstuk. Duurzame versterking van de rechtshandhaving vraagt om duidelijke keuzes, structurele investeringen en consequent bestuur, zowel op landsniveau als binnen het Koninkrijk.

De Raad spreekt zijn dank uit aan alle organisaties en professionals binnen de justitiële keten die door hun inzet, openheid en medewerking hebben bijgedragen aan het tot stand komen van deze Staat. Met deze Staat beoogt de Raad bij te dragen aan een realistisch beeld van de stand van de rechtshandhaving en aan verdere bestuurlijke en politieke afwegingen gericht op een toekomstbestendige justitiële keten.

mr. M.I. Koelewijn, voorzitter

mr. E.R.A. Morillo, raadslid

mr. M.R. Clarinda, raadslid

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
AFKORTINGENLIJST	4
1. INLEIDING	5
2. ONTWIKKELINGEN	6
2.1. ALGEMEEN	6
2.2. UITVOERINGSORGANISATIES	9
2.2.1 <i>Openbaar Ministerie (OM)</i>	9
2.2.2 <i>Korps Politie Curaçao (KPC)</i>	12
2.2.3 <i>Uitvoeringsorganisatie Reclassering (UO Reclassering)</i>	13
2.2.4 <i>Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK)</i>	14
2.2.5 <i>Justitiële Jeugdinstichting Curaçao (JJIC)</i>	15
2.2.6 <i>Landsrecherche Curaçao (LrC)</i>	16
2.2.7 <i>Opleidingsinstituut voor de Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV)</i>	17
2.2.8 <i>Uitvoeringsorganisatie Justitiële Zorg (UO JZ)</i>	19
2.2.9 <i>Kustwacht Caribisch Gebied</i>	19
2.3. STAND VAN ZAKEN VERKEERSVEILIGHEID, VERMOGENSDELICTEN EN GEWELDSDELICTEN	20
2.3.1. <i>Verkeersveiligheid</i>	20
2.3.2. <i>Vermogensdelicten</i>	22
2.3.3. <i>Gewelddelicten</i>	24
3 SAMENWERKING EN VERPLICHTINGEN VAN DE LANDEN	28
3.1 INLEIDING	28
3.2 WAARBORGING MENSENRECHTEN (DETENTIEWEZEN)	28
3.2.1 <i>Naleving mensenrechten en verplichtingen in het gevangeniswezen</i>	28
3.3 ONTWIKKELINGEN IN DE FORENSISCHE ZORG, TBS & PIJ	31
3.4 GEGEVENSBESCHERMING BINNEN HET KONINKRIJK: TOENEMENDE RISICO'S VOOR DE RECHTSHANDHAVING	32
3.4.1 <i>Harmonisatie bescherming persoonsgegevens</i>	32
3.4.2 <i>Verwerking van politiegegevens</i>	33
3.5 JUSTITIËLE EN BESTUURLIJKE AANPAK	34
3.5.1 <i>Justitiële aanpak</i>	34
3.5.2 <i>Bestuurlijke aanpak</i>	35
3.6 BESCHERMING VAN DE RECHTSORDE IN DE CARIBEN: EEN STRATEGISCH VEILIGHEIDSVRAAGSTUK VOOR HET KONINKRIJK	36

Afkortingenlijst

CF	Criminaliteitsbestrijdingsfonds
JJIC	Justitiële Jeugdinstichting Curaçao
KPC	Korps Politie Curaçao
LrC	Landsrecherche Curaçao
nWvSv	nieuw Wetboek van Strafvordering
OM	Openbaar Ministerie
ORV	Opleidingsinstituut voor Rechtshandhaving en Veiligheidszorg
PRIEM	Parquet Registratie en Informatie Management Systeem
SDKK	Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou
Staat	Staat van de rechtshandhaving
UO JZ	Uitvoeringsorganisatie Justitiële Zorg

1. Inleiding

Ingevolge artikel 33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving brengt de Raad jaarlijks een verslag over de Staat van de rechtshandhaving uit naar aanleiding van de werkzaamheden in het voorgaande jaar.

De Staat 2025 bouwt voort op eerdere bevindingen en laat zien dat de justitiële keten nog steeds op meerdere onderdelen onder druk staat. Structurele knelpunten zijn slechts beperkt aangepakt en de vertaling van beleidsontwikkelingen naar de uitvoeringspraktijk blijft achter.

In het bijzonder is vastgesteld dat hervormingstrajecten binnen het Landspakket, met name op het gebied van personele versterking, onvoldoende voortgang vertonen. Ook de opvolging van aanbevelingen verloopt moeizaam, waarbij de beoogde sturende rol van de taakgroep die is ingesteld om de aanbevelingen van de Raad te monitoren, nog steeds onvoldoende tot uiting komt.

Deze Staat beziet deze ontwikkelingen in samenhang en richt zich op de vraag in hoeverre sinds de vorige Staat sprake is van daadwerkelijke vooruitgang, dan wel van voortzetting van bestaande knelpunten.

2. Ontwikkelingen

2.1. Algemeen

Uitvoeringskracht

Een jaar geleden gaven respondenten voor de Staat 2024 aan dat het gebrek aan uitvoeringscapaciteit de voortvarendheid waarmee de doelstellingen van het ministerie van justitie worden geïmplementeerd, in de weg staat. Anno 2025 blijkt dat hier weinig verandering in is gekomen. Het tekort aan uitvoeringscapaciteit komt niet alleen bij justitie voor, maar is een overheid breed probleem. In de evaluatie van de Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen¹, de zogenaamde Landspakketten, is vastgesteld dat de hervormingsagenda vanaf het begin uitzonderlijk breed en ambitieus was in verhouding tot de uitvoeringscapaciteit en bestuurlijke context van de Landen. De commissie constateert dat binnen de ministeries en uitvoeringsorganisaties in de Landen dezelfde personen gelijktijdig betrokken waren bij meerdere hervormingstrajecten. Daarnaast bleven zij hun reguliere werkzaamheden verrichten. Personele krapte, beperkte wetgevingscapaciteit, wisselingen in bezetting en de afhankelijkheid van individuele trekkers zijn van invloed geweest op het tempo, de consistentie en de voortgang van de diverse trajecten. De uitvoering was complex en tijdrovend. Om effect te sorteren, hebben die trajecten tijd, bestuurlijke commitment en uitvoeringscapaciteit nodig, aldus de evaluatiecommissie.

Ook de Sociaal-Economische Raad (SER) concludeerde recentelijk dat Curaçao niet zozeer een tekort heeft aan analyses, maar vooral een tekort aan uitvoeringskracht. “De opgave voor Curaçao is niet langer vooral om de problemen scherper te benoemen, maar om beleid, data en uitvoering beter op elkaar aan te sluiten, zodat hervormingen ook werkelijk doorwerken in het dagelijks leven van mensen²”, aldus de SER.

In 2025 is veel geïnvesteerd in materieel en mensen, aldus het ministerie van justitie. De Raad beaamt dat, en neemt ook waar dat er veel plannen, beleidsstukken en andere (monitorings)instrumenten zijn ontwikkeld, zoals het Regeerprogramma, de Justitiële beleidsagenda, het Resultatenoverzicht 2025, dashboard- en overlegstructuren. De beleidsuitvoering blijft echter achter. Zo slaagde men er niet in, bij de uitvoering van het Landspakket, substantiële personele groei te bewerkstelligen in de harde sector van de justitiële keten (waaronder de gevangenis en de politie), zoals beoogd³.

Wetgeving

De afronding van wetgevingstrajecten blijft een knelpunt, waardoor essentiële regelgeving nog niet van kracht is. Belangrijke wettelijke instrumenten voor criminaliteitsbestrijding maar ook instellingsbesluiten van bepaalde uitvoeringsorganisaties komen niet tot stand. Er wordt vooral

¹ Evaluatieverslag getiteld “Contouren van vooruitgang. De werking van samenwerking”. Tussentijdse Evaluatie Onderlinge Regeling Samenwerking bij Hervormingen, maart 2026.

² Persbericht van de SER van 7 april 2026 naar aanleiding van de ‘ontwikkelings-rondetafel’ met vertegenwoordigers van de Verenigde Naties en andere stakeholders.

³ Harde sectoren van de justitiële keten worden die organisaties verstaan die belast zijn met de directe uitvoering van handhaving, toezicht en interventie, vaak in situaties waarin sprake is van dwang, vrijheidsbeperking of acuut veiligheidsrisico.

gewerkt aan de aanpassing van bestaande wetgeving aan de nieuwe staatkundige structuur van Curaçao (de zgn. Geconsolideerde teksten) en men komt amper toe aan modernisering van de wet en introductie van nieuwe regelingen. Dit betekent per definitie dat de wetgeving niet wordt geactualiseerd. Immers, uitgangspunt is dat wetgeving na vijf jaar dient te worden geëvalueerd.

Opvolging van aanbevelingen en uitvoering van beleid

In 2024 constateerde de Raad binnen de justitiële keten een gebrek aan sturing op de opvolging van zijn aanbevelingen. Initiatieven zijdens de minister van justitie (hierna: minister) om de implementatie van de aanbevelingen door een werkgroep (2016) en vervolgens door een taakgroep (2022) te doen monitoren, leidden niet tot het gewenste resultaat. Er is dus in al die jaren onvoldoende sturing vanuit de minister en de leiding van de uitvoeringsorganisaties geweest op de opvolging van de aanbevelingen.

Anno 2025 is een nieuwe monitoringsstructuur ontwikkeld waarbij het initiatief voor de verantwoording bij de uitvoeringsorganisaties is neergelegd. De rapportageverplichting is ingebed in de beleidscyclus, waarbij alle uitvoeringsorganisaties behalve in het jaarplan en het jaarverslag, ook driemaandelijks dienen te rapporteren over hun doelstellingen en de openstaande aanbevelingen. Zo beoogt het ministerie over sturingsinformatie te beschikken om richting te geven aan de opvolging van de aanbevelingen.

Echter vooralsnog meent de Raad dat een monitoringsstructuur op zich, niet veel zal bijdragen aan daadwerkelijke opvolging van aanbevelingen of beleid. Voor dat laatste is uitvoeringscapaciteit (kwantitatief en kwalitatief) nodig. Zonder die extra capaciteit loopt een monitoringsstructuur het risico te verzanden in rapportages. De Raad zal daarom in 2026 actief toezien op de voortgang van dit proces.

Integriteit

Integriteit vormt de basis van een goed functionerende organisatie, met name in de rechtshandhaving. Het vertrouwen van de burger in de organisaties binnen de justitieketen wordt verkregen wanneer het personeel onder meer blijkt geeft van integriteit, verantwoording aflegt, wet- en regelgeving naleeft en onder effectief toezicht staat. Het onderwerp is van zodanig belang dat het continue de aandacht behoeft van de minister en de eindverantwoordelijken binnen een organisatie.

Integriteit, rechtmatigheid en goed bestuur zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Het is echter niet eenvoudig deze begrippen helder te omschrijven. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat deze begrippen niet een algemeen vastgestelde definitie hebben en meegroeien met maatschappelijke ontwikkelingen⁴.

Het is daarom van belang dat de overheid toegerust is om een adequaat integriteitsbeleid te voeren. Daarbij is het onontbeerlijk dat onder meer integriteitstrainingen worden verzorgd, dat gedragscodes worden geactualiseerd, dat vertrouwenspersonen worden aangewezen en dat een integriteitskamer is ingesteld. Dit geldt te meer in een kleinschalige samenleving waar iedereen elkaar kent, waardoor

⁴ Zie pagina 110, handboeken veiligheid, Integriteit en integriteitsbeleid in Nederland, redactie: LHJ van den Heuvel, LWJC Hubers, E.R. Muller.

volgens bestendige jurisprudentie een privé en zakelijke relatie niet goed van elkaar kan worden onderscheiden⁵. De memorie van toelichting op artikel 58 van de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht geeft aan dat bijvoorbeeld terughoudendheid moet worden betracht bij het aanvaarden van uitnodigingen voor zakelijke diners. Naar de mening van de Raad zou dit in ieder geval zonder toestemming van de leidinggevendenden niet mogelijk moeten zijn, omdat een diner op basis van jurisprudentie kennelijk als gift kan worden beschouwd.

De Raad constateert dat de structuur ontbreekt om een adequaat integriteitsbeleid te voeren. Er worden geen (structurele) integriteitstrainingen verzorgd, vertrouwenspersonen zijn niet aangewezen, er ontbreekt een geactualiseerde gedragscode en de integriteitskamer is niet ingesteld. Mede vanwege de kleinschaligheid dient volgens de Raad als norm te gelden, dat vermenging van privé en zakelijke relaties te allen tijde moet worden voorkomen.

De Raad wijst hier nogmaals op de rol en het belang van de Landsrecherche binnen het kader van integriteit en de noodzaak om de Landsrecherche adequaat toe te rusten om haar taken goed uit te kunnen voeren.

Handhaving

Sinds de staatkundige hervorming van 10 oktober 2010 is de verantwoordelijkheid voor handhaving en openbare orde versnipperd geraakt. Met het vervallen van het bestuursorgaan 'de Gezaghebber' is een samenhangend gezags- en uitvoeringskader verdwenen, terwijl de bijbehorende taken zijn verdeeld over meerdere ministeries. De dienst *Servisio di Kòntrol i Siguridat* (SKS), die voorheen onder verantwoordelijkheid van de Gezaghebber diverse handhavingstaken uitvoerde, is opgeheven en het personeel is ondergebracht bij het Korps Politie Curaçao (KPC). In de praktijk is deze uitvoeringscapaciteit gaandeweg volledig ingezet voor de politietaak, zonder dat voor de voormalige bestuursrechtelijke handhavingstaken een volwaardig alternatief is ingericht.

De politie geeft aan dat zij steeds vaker wordt verzocht uit te rukken bij delicten, en andere openbare ordeverstoringen die het gevolg zijn van omstandigheden waar andere ministeries hebben nagelaten in te grijpen bijvoorbeeld door bestuurlijke handhaving of een vangnet voor de mensen te vormen. Verwacht wordt dat de politie onmiddellijk tijd, mankracht, deskundigheid en materiële middelen inzet wanneer huurkwesties, verslavingen, burenruzies, arbeidsconflicten of psychosen, milieuvervuiling en dergelijke escaleren.

De Raad constateert dat de politie dit niet als *corebusiness* beschouwt en deze taken niet concreet binnen de organisatie heeft belegd. De Raad constateert tegelijkertijd dat ministeries onvoldoende zijn toegerust om deze handhavingstaken zelfstandig en effectief uit te voeren. Dit leidt tot onduidelijkheid over bevoegdheden en verantwoordelijkheden en belemmert doelmatige handhaving. Dit is onder meer gebleken uit het in 2025 door de Raad uitgevoerde onderzoek naar de veiligheid in de openbare ruimte, waarin werd vastgesteld dat ministeries verantwoordelijkheden onvoldoende oppakken en naar elkaar (doorver)wijzen. De Raad acht deze bestuurlijke versnippering problematisch, omdat zij afbreuk doet aan transparantie, rechtszekerheid en effectieve handhaving. Gelet hierop, acht de Raad het noodzakelijk dat de overheid keuzes maakt over de toedeling van de

⁵ ECLI: NL: GHDA:2017:3702 en ECLI: NL: GHARL:2020:8751.

verantwoordelijkheid voor handhaving, bijvoorbeeld door het aanwijzen van bevoegde functionarissen met een duidelijk mandaat en voldoende uitvoeringskracht.

De Landsverordening bestuurlijke handhaving is één van de wetgevingstrajecten die al jarenlang in voorbereiding zijn. Op dit moment vindt in overleg met alle ministeries een inventarisatie plaats van eventuele knelpunten en wat nog aan wettelijke of andere instrumenten nodig is om de bestuurlijke handhaving efficiënt en effectief te doen zijn.

Criminaliteitsbestrijdingsfonds

Uit het meest recente onderzoek van de Raad naar het Criminaliteitsbestrijdingsfonds (CF) blijkt dat het fonds in de praktijk een wezenlijke rol speelt in de bestrijding van criminaliteit. De financiering van projecten vanuit het CF wordt door de uitvoeringsorganisaties als belangrijk ervaren. Hiermee ontstaat ruimte om activiteiten te ontplooiën danwel middelen aan te schaffen die anders niet of slechts beperkt mogelijk zouden zijn. De Raad acht dit een positieve ontwikkeling.

Tegelijkertijd stelt dit belang hogere eisen aan de wijze waarop het fonds bestuurlijk is ingericht en wordt beheerd. Juist omdat het fonds van betekenis is, acht de Raad het noodzakelijk dat (de schijn van) willekeur bij de toekenning en besteding van middelen zoveel mogelijk wordt vermeden. Dit vergt robuuste bestuurlijke procedures, heldere prioritering en transparante besluitvorming. De Raad acht het daarom aangewezen dat het *governance*-kader van het fonds verder wordt verduidelijkt en versterkt, zodat de inzet van middelen niet alleen gewenst maar ook navolgbaar, controleerbaar en duurzaam effectief is.

Grenstoezicht

In 2025 is met financiële ondersteuning vanuit Nederland verder geïnvesteerd in het grenstoezicht en de veiligheid op de luchthaven. Daarbij is nieuw materieel aangeschaft en is geïnvesteerd in de opleiding van personeel. Ook is een procedure geïntroduceerd voor de voorafgaande controle van passagiersgegevens, zodat reizigers al vóór aankomst op Curaçao kunnen worden beoordeeld op toelating.

Om het tekort aan inzetbaar personeel op te vangen, worden burgerpersoneelsleden van het Korps Politie Curaçao ingezet bij het inklaren en uitklaren van passagiers. Daarnaast zijn politiefunctionarissen op de luchthaven aanwezig en draaien zij daar structureel dienst. Vooralsnog is er echter geen formeel politiebureau op de luchthaven ingericht. De minister heeft aangegeven dit wel voornemens te zijn, maar de realisatie daarvan is afhankelijk van nadere rechtspositionele en organisatorische uitwerking. Voorts is een extern beveiligingsbedrijf ingehuurd ter aanvullende ondersteuning van de veiligheidsmaatregelen.

2.2. Uitvoeringsorganisaties

2.2.1 Openbaar Ministerie (OM)

Strafzaken

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft in 2025 een aantal zware strafzaken, waaronder de veroordeling tot levenslange gevangenisstraf in de zaak *Themis*, succesvol afgerond en complexe onderzoeken gedaan naar drugshandel en witwassen van geld.

Voorts is bij het OM een toename te zien in het aantal buitengerechtelijke afdoeningen, onder andere HURA (*Hustisia Rápido*) en voorwaardelijke sepot.

Er is sprake van een lagere instroom van zaken, maar dit leidt niet tot een lagere werklast. Daarnaast kampt de organisatie met een tekort aan personeel en middelen en de zaken worden juist complexer. De internationale dimensie, waaronder samenwerking met buitenlandse autoriteiten, de omvang van de dossiers en de duur van de onderzoeken nemen toe. Per zaak worden soms meerdere officieren van justitie ingezet en rondom zittingen gelden soms ook zwaardere veiligheidsmaatregelen. Het OM ziet een toename in het aantal lokale slachtoffers van cybercrime waarbij de daders zich veelal in het buitenland bevinden.

Nieuw Wetboek van Strafvordering

In de aanloop naar de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (nWvSv) op 1 januari 2027, heeft het OM in 2025 intern en met ketenpartners voorbereidingen getroffen die zowel de procesmatige randvoorwaarden als het inhoudelijke kenniscomponent betreffen. In termen van verwachtingenmanagement acht het OM tijdige informatieverstopping aan het publiek over met name de nieuwe voorwaarden en gronden voor voorlopige hechtenis, noodzakelijk.

Personele capaciteit

Op de gebieden financiële opsporing, cybercrime en fiscaal (straf)recht kampt het eerstelijns parket met een structureel tekort aan ervaren en gespecialiseerd personeel. Er is bovendien sprake van een beperkte beleids capaciteit ondanks dat de vraag naar beleidsmatige inzet juist toeneemt door ontwikkelingen in de wetgeving, ketensamenwerking, beleidsstrategie, internationale verplichtingen rond de *Caribbean Financial Action Task Force* (CFATF) en implementatie van aanbevelingen. Vanwege de verwachte uitstroom, werft het OM momenteel actief op officieren van justitie en parketsecretarissen. Ook wordt het oio-traject (officier in opleiding), het opleidingsprogramma om het aantal lokale officieren van justitie te vergroten, binnenkort weer opgestart.

Het OM maakt zich zorgen over het tekort aan expertise bij de opsporingsdiensten op de gebieden van financiële opsporing, cybercrime, en fiscaal (straf)recht. Dit is onder meer van belang voor de bestrijding van financieel-economische criminaliteit, waaronder de aanpak van witwassen en fiscale delicten, en het doorgronden van complexe geldstromen en internationale constructies.

Mediation

Bij *mediation* in strafzaken gaan verdachte en slachtoffer vrijwillig, onder externe - door het OM ingehuurde - begeleiding met elkaar in gesprek over het gebeurde en over wat nodig is om herstel te bevorderen. De afspraken die daaruit voortkomen kunnen door het OM en de rechter worden meegenomen bij de reguliere strafrechtelijke afdoening van de zaak. *Mediation* biedt een extra mogelijkheid om recht te doen aan de persoonlijke gevolgen van het gepleegde feit. Het *Mediation*bureau van het OM behandelt uiteenlopende conflicten, variërend van schoolincidenten en relationeel geweld tot zakelijke geschillen. Het bureau heeft 81 *mediations* in 2025 uitgevoerd met een slagingspercentages van $\pm 90\%$. Dit betekent dat ongeveer 10% van de strafzaken die in 2025 bij het OM zijn ingestroomd, ook een *mediation*traject doorliep.

Het nWvSv verankert het herstelrecht expliciet in het strafproces. De regeling in het nWvSv verplicht het OM tot het actief bevorderen van herstelrechtvoorzieningen. Het OM kan deze plicht echter

slechts waarmaken als aan de randvoorwaarden wordt voldaan: voldoende personele capaciteit en duurzame bekostiging.

Gegevenshuishouding

De Raad heeft eerder opgemerkt dat het ontsluiten van gegevens uit het bedrijfsprocessensysteem van het OM, te weten het Parket Registratie en Informatie Management Systeem (PRIEM), niet optimaal is. Data die wel in dossiers aanwezig zijn, kunnen niet systematisch worden geëxtraheerd en geanalyseerd. Dit bemoeilijkt het duiden van trends, en maakt data-analyse, rapportage en verantwoording richting externen arbeidsintensief. Het nWvSv vergt diverse aanpassingen in PRIEM. Bij het ter hand nemen daarvan zullen ook andere verbeteringen in het systeem worden doorgevoerd.

Integrale Aanpak

Het OM heeft in 2025 zijn Integrale Aanpak van de criminaliteit, daarmee doelend op de intensieve samenwerking met ketenpartners, zoals het KPC, de Douane, het Recherche Samenwerkingsteam (RST) en het Actiecentrum Ondernijning Curaçao (ACOC), versterkt. De focus lag op (1) grensgerelateerde delicten, (2) vuurwapenproblematiek, (3) fiscale delicten en (4) de bestuurlijke aanpak van ondernijning.

(1) Grensgerelateerde delicten

Het OM heeft in 2025 strafzaken op het gebied van illegale geldstromen, mensenhandel en mensensmokkel, drugssmokkel en wapensmokkel behandeld en ter zitting gebracht. Er is een grensteam binnen het OM opgericht, bestaande uit een officier van justitie en een parketsecretaris, dat succesvol heeft geïnvesteerd in de samenwerking met de grensdiensten en gefaciliteerd in kennisuitwisseling. De operationele voortgang wordt gehinderd door onvoldoende dataregistratiemogelijkheden in PRIEM. Dit beïnvloedt de informatiepositie en de sturing op specifieke grensthema's zoals documentfraude, illegaal verblijf en misbruik van toelatingsprocedures.

Illegale geldstromen: Binnen de aanpak van witwassen blijft het tegengaan van illegale geldstromen een belangrijk aandachtspunt. De controle op inkomende en uitgaande geldstromen geeft inzicht in pogingen contant geld buiten het zicht van het financiële toezicht te verplaatsen. Ter zake van de overtreding van de aanmeldingsplicht zijn in 2025 acht zaken geregistreerd tegenover één zaak in 2024. Daarnaast zijn er veertien witwaszaken in behandeling genomen.

Mensenhandel en mensensmokkel: In overeenstemming met de werkafspraken binnen het Koninkrijk, geeft het OM prioriteit aan de opsporing en vervolging van mensenhandel en mensensmokkel. Het OM heeft in 2025 36 inkomende mensensmokkelzaken geregistreerd en er zijn meerdere zaken ter zitting gebracht. Bijna alle mensensmokkelzaken hadden betrekking op personen uit Venezuela die Curaçao op illegale wijze probeerden binnen te komen. In 2025 zijn vier strafrechtelijke onderzoeken gestart naar mensenhandel. Dit gaat meestal om seksuele en/of arbeidsuitbuiting.

(2) Vuurwapenproblematiek

Het OM heeft via het ACOC bijgedragen aan de opzet van een inlevercampagne van vuurwapens en de uitvoering van de bewustwordingscampagne "Arma ta karma" gericht op jongeren. Ook is in 2025 tijdens verkeerscontroles met succes gecontroleerd op illegaal vuurwapenbezit. In het licht van de

nieuwe voorwaarden en gronden voor voorlopige hechtenis in het nWvSv, maakt het OM zich hard voor een verhoging van de strafmaxima voor vuurwapendelicten.

(3) Fiscale Delicten

In 2025 is verdere uitvoering gegeven aan het aangescherpte beleid ten aanzien van de strafrechtelijke vervolging van ernstige vormen van belastingfraude. In samenwerking met de Inspectie der Belastingen, de Douane en andere financiële partners is ingezet op complexe en grootschalige fraudezaken. In totaal zijn 23 zaken in behandeling genomen. Het gaat om het structureel nalaten belastingaangifte te doen voor de inkomsten-, winst-, omzet- en/of loonbelasting. Sindsdien is een toename te zien in de naleving van de regels rondom belastingaangiften. Borging van dit effect op langere termijn vereist volgens het OM structurele investeringen in deskundigheidsbevordering.

(4) Bestuurlijke aanpak van ondermijning

In 2025 is naar aanleiding van de cocaïnesmokkel via de haven (onderzoek *Crow*) relevante bestuurlijke informatie uit het strafrechtelijk onderzoek met bevoegde bestuursorganen gedeeld. Dat gebeurt door middel van bestuurlijke rapportages. Zo worden kwetsbaarheden in processen inzichtelijk gemaakt, met als doel buiten het strafrecht om preventieve en repressieve maatregelen mogelijk te maken. Ook in kleinere zaken zullen steeds vaker bestuurlijke rapportages worden opgesteld, om het opwerpen van administratieve barrières tegen criminele handelingen te stimuleren.

2.2.2 Korps Politie Curaçao (KPC)

Materiële middelen

In het jaar 2025 heeft het Korps Politie Curaçao (KPC) met gelden van het Criminaliteitsbestrijdingsfonds verschillende typen vervoersmiddelen voor verschillende doeleinden aangeschaft, zoals personenauto's, fietsen, ATV's en ME-wagens. Spoedig volgt de aanschaf van motoren. Elk wijkteam beschikt over voldoende dienstwagens (4 à 5) om de zichtbaarheid op straat en daarmee de veiligheid te vergroten. De reactietijd van de politie, is met de inzet van de nieuwe wagens verbeterd. De inwerkingtreding van het nWvSv per 1 januari 2027 brengt met zich mee dat de politie moet beschikken over opnameapparatuur in verhoorruimtes. Over de bekostiging zijn afspraken gemaakt.

Personele capaciteit

Het KPC kampt al geruime tijd met een structurele personele krapte. Ondanks diverse wervingsinspanningen, waaronder campagnes op scholen en deelname aan beroepenmarkten, blijft de instroom van nieuwe medewerkers achter bij de uitstroom als gevolg van pensionering. Met het oog op een snellere inzetbaarheid is de duur van de Basispolitieopleiding verkort van drie jaar naar ongeveer twee jaar, maar deze maatregel heeft tot op heden niet geleid tot een instroom die de uitstroom compenseert. De leeftijdsopbouw van het korps vormt daarbij een extra aandachtspunt, aangezien een aanzienlijk deel van het personeel ouder is dan vijftig jaar, hetgeen de duurzame inzetbaarheid en mogelijkheden tot taakaanpassing beperkt.

Tegelijkertijd staat het KPC ook voor de uitdaging om voldoende specialistische expertise aan te trekken, onder meer op het gebied van digitale en financiële opsporing, waardoor in toenemende mate wordt ingezet op zij-instroom. Deze ontwikkelingen in samenhang zetten de uitvoeringskracht en continuïteit van het korps onder druk.

Mediagevoeligheid

De afgelopen 20 jaar hebben de criminaliteitscijfers voor wat betreft geweldsmisdrijven, een significante daling gekend, in ieder geval voor wat betreft overvallen en levensdelicten. Nu valt op dat zware misdrijven onevenredig veel aandacht in de (sociale) media krijgen en tot in details worden beschreven. Dit kan onnodige onveiligheidsgevoelens bij het publiek aanwakkeren.

Samenwerking

De ontwikkeling van de politiekorpsen in het Caribisch deel van het Koninkrijk wordt regionaal bekeken en besproken. Volgens artikel 7 van de Rijkswet Politie moeten alle korpsen beschikken over opsporingsexpertise op een aantal gebieden. Het College van Korpschefs heeft op basis van een expertisenota, die ingaat op veertien expertisegebieden, afgesproken op welke gebieden elk korps minimaal kennisniveau 1 moet hebben (basis). Deskundigheid op niveau 2 is bij specifieke korpsen op specifieke expertisegebieden aanwezig. Naar behoefte is die deskundigheid onderling beschikbaar door uitwisseling van specialisten waaronder specialisten van het RST. Wanneer zeer specialistische expertise noodzakelijk is, wordt dat extern ingekocht, bijvoorbeeld in Nederland of de Verenigde Staten.

Veiligheid en openbare orde

Het KPC heeft migratie-scenario's - gezien vanuit de geopolitieke context - geïnventariseerd, en aan de hand daarvan een *assessment* uitgevoerd van de paraatheid van het korps voor de handhaving van de openbare orde en de fysieke veiligheid. Gekeken is naar mogelijke migratiestromen en de risico's daarvan voor het grenstoezicht, de volksgezondheid, openbare orde, huisvesting, criminaliteit, mensenhandel (uitbuiting), mensensmokkel, etc.

Bedrijfsprocessensysteem

Het systeem Actpol, oorspronkelijk een tool voor handhaving, is inmiddels uitgegroeid tot een systeem dat ook door de opsporingsteams wordt gebruikt. Het KPC heeft behoefte aan een module in Actpol voor de inzet van bijzondere opsporingsbevoegdheden. Onderzocht zal worden of een uitbreiding van Actpol voor dat specifieke doel haalbaar is.

2.2.3 Uitvoeringsorganisatie Reclassering (UO Reclassering)

Taakuitvoering

De Uitvoeringsorganisatie Reclassering (UO Reclassering) maakt zich op voor de viering van haar 80-jarig bestaan op Curaçao op 16 januari 2027. De organisatie voert taken uit op het gebied van resocialisatie, recidivevermindering en begeleiding bij de uitvoering van taakstraffen. Daarbij geldt vooral het Elektronisch Toezicht als een bijzonder arbeidsintensief traject. Uit een inspectieonderzoek dat de Raad in 2024 uitvoerde, bleek dat de UO Reclassering zich destijds wegens capaciteitsgebrek genoodzaakt zag om haar werkzaamheden te prioriteren en bepaalde (deel)taken niet uit te voeren.

Personele capaciteit

Inmiddels is de organisatie op sterkte. Het jaar 2025 stond bewust en nadrukkelijk in het teken van de *onboarding* van de veertien nieuwe personeelsleden - onder wie negen onervaren reclasseringsmedewerkers - die eind 2024 in dienst traden. De verwelkoming van een relatief groot

aantal nieuwe collega's had meer impact op de interne werkwijzen en de organisatiecultuur dan vooraf verwacht werd. Het proces van inwerken en trainen duurde daarom langer dan gepland. Gelet op de personele groei heeft de UO Reclassering in 2025 financiële middelen ingezet voor de herinrichting van het kantoor.

Resocialisatie

De arbeidstoeleiding van cliënten vergt zeer intensieve begeleiding door de UO Reclassering. Het in 2024 met gelden van het Criminaliteitsbestrijdingsfonds opgezette het project 'Na kaminda pa trabou' kon in 2025 een herstart krijgen, nu er weer voldoende personeel inzetbaar was. De ambitie is om met het project ook aansluiting te vinden bij initiatieven en cliënten van andere ketenpartners, zoals de gevangenis en de verslavingszorg.

Informatie-uitwisseling en samenwerking

Met de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafvordering per 1 januari 2027 zal het aantal schorsingen van de voorlopig gehechten toenemen. Dat betekent ook meer druk op het werk van de UO Reclassering. De organisatie investeert daarom in een intensievere samenwerking met ketenpartners. Door middel van informatie-uitwisseling en data gestuurd werken, wil de UO Reclassering menskracht en instrumenten gericht inzetten.

De Raad noemde in de Staat 2024 de samenwerking tussen de politiekorpsen van het Caribisch deel van het Koninkrijk een *best practice*. Zo bestaat er ook een directeurenoverleg Reclassering. Dit platform buigt zich over verschillende gemeenschappelijke onderwerpen zoals de keuze en uitrol van een nieuw bedrijfsprocessensysteem voor de reclassering, de organisatie van gezamenlijke trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zoals uitwisselingen en thematische werkbezoeken.

2.2.4 Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK)

Personele capaciteit

Bij de Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK) vormt het aantrekken en behouden van personeel een hardnekkig knelpunt. De functie Medewerker Beveiliging en de functie Penitentiair Inrichtings Werker (PIW'er) kennen relatief weinig populariteit onder jongeren, hetgeen de werving bemoeilijkt. De SDKK tracht hierop in te spelen door tijdens wervingsactiviteiten de veelzijdigheid van de functie te benadrukken. Opvallend is dat het aantal vrouwelijke sollicitanten de afgelopen periode is toegenomen, ondanks dat de gedetineerdenpopulatie overwegend mannelijk is. Daarnaast spelen vergrijzing en de beheersing van de Nederlandse taal door instromers een rol, waardoor de beschikbare personele capaciteit kwetsbaar blijft.

Tijdens de opleiding tot Medewerker Beveiliging (Opleiding BasisBeroepsBeveiliging) worden bovendien geregeld gedragsproblemen van de aspiranten zichtbaar, die in sommige gevallen leiden tot uitval. De beperkte instroom maakt het lastig de personele bezetting structureel op peil te houden en voldoende flexibiliteit in roostering en taakverdeling te realiseren.

De organisatie geeft aan dat met de huidige wervingstrajecten naar verwachting geen volledige personele bezetting zal worden bereikt. Dit hangt ook samen met de natuurlijke uitstroom van personeel en het feit dat medewerkers doorgroeien naar hogere functies binnen de organisatie.

Resocialisatie

Het door het Criminaliteitsbestrijdingsfonds gefinancierde driejarige resocialisatieproject 'Onderwijs, Vorming en Training' voor gedetineerden, verloopt succesvol. Er is veel animo onder de gedetineerden. Voor de dertien aangeboden leerlijnen, is een dependance van OSBOD⁶ in de SDKK ingericht. De financiering loopt echter af en de omvang van het project zal drastisch moeten worden ingeperkt hetgeen het resocialisatieproces niet ten goede komt. Daarnaast loopt al enkele jaren een landbouwproject dat ook zijn vruchten afwerpt. In dit kader zal worden samengewerkt met Suriname.

Vreemdelingenopvang

Het Vreemdelingen Opvang- en Detentie Centrum (VODC) op het terrein van de SDKK beschikt over 60 plekken en wordt beveiligd door een ingehuurd bedrijf. Het VODC is momenteel nagenoeg leeg aangezien er geen aanvoer is van ongedocumenteerde vreemdelingen. Er is geanticipeerd op grote migratiestromen, maar die zijn tot nu toe uitgebleven.

Veiligheid

De SDKK heeft zich ook in 2025 geconfronteerd gezien met veiligheidsrisico's voortvloeiende uit het wereldwijde fenomeen van *drones*. Ondanks dat het luchtruim boven de gevangenis aangewezen is als *no-fly zone*, zijn pogingen tot invoer van smokkelwaar door middel van *drones* in combinatie met ingenieuze methoden van gedetineerden, aan de orde van de dag. De gevangenis onderzoekt in overleg met andere spelers de mogelijkheden om controlemaatregelen te intensiveren.

In de SDKK stijgt het aantal ziekmeldingen van het personeel, op momenten waarop spanning voelbaar is onder de gedetineerden. Bij het voorbereiden van de uitrol van een vernieuwde versie van het gedetineerdenadministratiesysteem is gebleken dat onder het personeel medewerkers zijn die zich niet vrij voelen in de daarvoor bestemde velden intern te rapporteren over gedetineerden.

Samenwerking

De penitentiaire instellingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk hebben in opdracht van het Justitieel Vierlanden Overleg (JVO), gezamenlijk een Taskforce Detentie ingesteld. Dat platform behandelt onderwerpen als opleiding, training en stages van personeel, onderlinge ondersteuning door (crisis)uitwisseling van personeel, overdracht van gedetineerden, etc.

2.2.5 Justitiële Jeugdinstelling Curaçao (JJIC)

Personele capaciteit

De Justitiële Jeugdinstelling Curaçao (JJIC) ondervindt, net als andere uitvoeringsorganisaties binnen de justitiële keten, de gevolgen van een krappe arbeidsmarkt. De combinatie van gespecialiseerde zorg- en beveiligingstaken stelt specifieke eisen aan het personeel, zowel qua deskundigheid als qua belastbaarheid. Door beperkte instroom en natuurlijke uitstroom staat de personele continuïteit

⁶ Openbaar Secundair Beroeps Onderwijs Deeltijdopleidingen

onder druk. Dit maakt het lastig medewerkers structureel te ontzien bij zware fysieke of mentale belasting en om opleidingen en bijscholing planmatig vorm te geven. De kwetsbaarheid van de personele bezetting heeft daarmee direct gevolgen voor de uitvoerbaarheid van taken binnen de inrichting.

Het verlenen van (zorg)therapie

De problematiek van de jeugdigen die in de JJIC worden geplaatst, is in vergelijking met eerdere jaren wezenlijk veranderd en aanzienlijk complexer geworden. De inrichting wordt geconfronteerd met jongeren met ernstige en vaak gecombineerde problematiek, waaronder gedragsstoornissen, psychiatrische problemen en een lage cognitieve belastbaarheid. Deze ontwikkeling heeft directe gevolgen voor de pedagogische aanpak en stelt hoge eisen aan de beschikbaarheid van passende methoden en gespecialiseerde deskundigheid. De inrichting is hiervoor niet structureel toegerust.

De gespecialiseerde deskundigheid waar de JJIC over beschikt, is in kwantitatief opzicht onvoldoende. Er zijn veel meer specialisten nodig, zoals vaktherapeuten, die non-verbaal met de jongeren aan de slag kunnen en meer gedragsdeskundigen voor het verlenen van onder meer, psychologische en orthopedagogische zorg. Het nijpende tekort aan specialisten neemt in de praktijk ernstiger vormen aan, wanneer deze medewerkers incidenteel dan wel structureel ingezet worden voor management- en bedrijfsvoeringstaken.

De opgave om onder deze omstandigheden een veilig en gezond leefklimaat te waarborgen, is zeer groot en wordt door sommige betrokkenen zelfs als nauwelijks uitvoerbaar beschouwd. Dit benadrukt de spanning tussen de veranderde doelgroep en de huidige inrichting en uitrusting van de JJIC.

De Raad heeft een inspectie-onderzoek uitgevoerd naar de taakuitvoering van de JJIC en zal op korte termijn zijn bevindingen publiceren.

2.2.6 Landsrecherche Curaçao (LrC)

Personele capaciteit

De Landsrecherche Curaçao heeft in 2025 vijf ervaren tactisch rechercheurs aangetrokken. Deze nieuwe medewerkers zijn echter nog niet aan het werk, omdat het werving- en selectieproces, inclusief *assessment*, veiligheidsonderzoek en medische keuring een langdurig traject is. Daarnaast moet dit proces nog gevolgd worden door de formele benoeming bij landsbesluit en andere praktische voorbereidingen, waaronder een verhuizing indien van toepassing. De organisatie is qua menskracht echter niet volledig op niveau. De functies bij de andere afdelingen zoals: de afdeling Digitaal en Financieel zijn nog niet ingevuld. Naast de eigen landsrechercheurs, blijft de LrC, zoals al enkele jaren het geval is, rekenen op de expertise van twee voltijds rechercheurs afkomstig van het RST. De LrC beschikt nog steeds niet over een inlichtingenafdeling.

Schietincidenten waarbij politieambtenaren betrokken zijn en politieke aangiftes, waaronder aangiftes in de aanloop naar en rondom de verkiezingen van 2025, legden aanzienlijke druk op de capaciteit van de LrC. Dit, omdat telkens feitenonderzoek moet worden gedaan om vast te stellen of er sprake is van een strafbaar feit.

Diensten waar vergunningsprocedures doorlopen worden, zijn per definitie gevoelig voor corruptie en andere onregelmatigheden. Uit de onderzoeken van de LrC blijkt vaak dat de zaak disciplinair afgedaan kan worden door de dienst zelf. Veel diensthoofden weten echter niet hoe zij een disciplinair onderzoek moeten starten.

Huisvesting

In 2025 is de verbouwing gestart voor de nieuwe huisvesting van de LrC. Als dat volgens planning blijft lopen, vindt de oplevering in de eerste helft van 2026 plaats. Vervolgens wordt met fase 2 gestart: de aanleg van de technische infrastructuur.

Verantwoording

Begin 2025 is de LrC grondig aan de slag gegaan met *outputmanagement*. Er zijn prestatie-indicatoren vastgesteld⁷, bijvoorbeeld om de doorlooptijd en de dossierkwaliteit te beoordelen.

De Procureur-generaal is als enige bevoegd onderzoeksopdrachten te verstekken aan de LrC. Deze worden onafhankelijk uitgevoerd zonder politiek-bestuurlijke inmenging. Het beheer en de financiën van de LrC zijn volledig belegd bij het ministerie van justitie, maar qua opsporingsonderzoeken is er geen inhoudelijke verantwoordingsrelatie naar de minister toe. Dit systeem werkt, maar duurt erg lang en kan een afbreukrisico vormen bij embargozaken. Omdat financieel zelfbeheer meer armslag geeft en daarmee de effectiviteit ten goede kan komen, vindt daar al enige tijd discussie over plaats, in het licht van de (on)mogelijkheden in de Comptabiliteitswet.

Samenwerking

De ervaring leert, dat bij elk (groot) onderzoek onderhandeld moet worden om een team te vormen met de benodigde expertise. Dat is niet altijd gemakkelijk. Binnenshuis moet de LrC voor alle thema's over expertise beschikken op basisniveau (niveau 1). Het RST kan daarenboven ondersteuning bieden als op financieel of digitaal vlak expertise vereist is. Gezien de goede werkrelatie met de Rijksrecherche (Rr) als collega-dienst, is het ook mogelijk om daar financiële deskundigheid aan te vragen. Mocht een opsporingsonderzoek op een bepaald terrein specialistische kennis vergen, dan kan dat betrokken worden bij toonaangevende instanties als het Nederlands Forensisch Instituut.

2.2.7 Opleidingsinstituut voor de Rechtshandhaving en Veiligheidszorg (ORV)

Organisatie

In april 2025 is een instellingsbesluit waar het ORV samen met de Stichting Overheids Accountants Bureau (SOAB) en een door SOAB ingehuurde jurist aan gewerkt heeft, aan de minister gepresenteerd. Hierin is de juridische grondslag voor het ORV als onderdeel van het politiebestedel, uitgewerkt.

Er is ook een kadernotitie gemaakt naar aanleiding van de visie van de minister om het ORV te positioneren en het op termijn te doen door ontwikkelen als opleidingsinstituut voor alle politiekorpsen en justitiële organisaties in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

⁷ KPI's, Key Performance Indicators.

Personele capaciteit

De startformatie van het ORV bedraagt 52 fte's, maar momenteel bestaat de bezetting uit slechts 30 fte's. Het belangrijkste knelpunt is het tekort aan zes politiedocenten, en het feit dat voor openstelling van deze cruciale vacatures nog geen akkoord is gegeven door de minister. De functies van afdelingshoofd Onderwijs en afdelingshoofd Bedrijfsvoering worden op dit moment door één persoon waargenomen. De rechtspositie van het executief personeel (afdelingshoofd Onderwijs, de sectormanagers Initieel Onderwijs en Post Initieel Onderwijs & Leiderschap en de functies van politiedocenten) is onderwerp van bespreking tussen het ORV en de vakbonden met de minister. De executieven van het ORV zijn conform hun functiebeschrijving en landsbesluit, executieve ambtenaren van politie op wie het Rechtspositiebesluit Politie van toepassing is.

Materieel

Bij het ORV zijn enkele grote infrastructurele investeringen noodzakelijk, waarvoor aanvragen zijn gedaan voor goedkeuring en bekostiging. Zo zijn in de loop van 2024 en 2025 plannen voorgelegd voor de uitbreiding van de sportzaal, voor de uitbesteding van de aanpassing van de keuken en voorts is het 'Projectvoorstel Internaat' ingediend.

Praktijkgericht opleiden

In het najaar van 2025 heeft het ORV het plan 'Van startbekwaam naar vakbekwaam' ontwikkeld. Dit houdt in dat aspiranten tijdens de politieopleidingen voor grensbewaker en politieambtenaar in de eerste periode voltijd onderwijs volgen. Vervolgens gaan zij de straat/werkvloer op en komen zij wekelijks een aantal keren bijeen voor het vakbekwaamheidstraject. De totale duur van de Basis Politie Opleiding conform de opzet van 'Van startbekwaam naar vakbekwaam' bedraagt achttien maanden. De klassen die in 2026 zullen starten, worden volgens dit model opgeleid.

De Opleiding Grensbewaking voor het KPC is in oktober 2025 reeds op deze manier begonnen. De Basis Politie Opleiding die in januari 2025 van start gegaan is, is opgezet overeenkomstig het kwalificatiedossier, welk ontwikkeld is door het ORV en het KPC. Het praktijkgerichte gedeelte van de opleiding (*on the job learning*) is vergroot. Dat betekent dat de praktijkbegeleiders bij het KPC meer verantwoordelijkheid krijgen.

Samenwerking

Eind 2025 werd de directeur van het ORV door het Land Curaçao gemachtigd om een samenwerkingsovereenkomst met het Korps Politie Aruba (KPA) te ondertekenen. Vooruitlopend op de ondertekening, die in 2026 zal plaatsvinden, is reeds in 2025 de samenwerking van start gegaan en zijn de eerste opleidingstrajecten begonnen. Politiedocenten van het ORV hebben samen met de KPA-divisie Opleiding en Vorming Politie een eerste opleiding ontwikkeld en verzorgd. Hieraan hebben cursisten van alle politiekorpsen van het Caribisch deel van het Koninkrijk deelgenomen.

De Koninklijke Marechaussee ondersteunt het ORV bij de opleiding van grensbewakers. Ook wordt de samenwerking met het RST opgepakt. De samenwerking met de Nederlandse Politieacademie betreft met name het aanbieden van de cursus 'Kerntaken opsporing'. De minister heeft aangegeven de samenwerking tussen het ORV en het Korps Politie Suriname te willen bevorderen.

2.2.8 Uitvoeringsorganisatie Justitiële Zorg (UO JZ)

Organisatie

De Landsverordening ambtelijke bestuurlijke organisatie⁸ (Labo) is met terugwerkende kracht tot en met 1 april 2023 gewijzigd door toevoeging van de Sector Justitiële Zorg, Executie en Resocialisatie aan de sectorindeling van het ministerie van justitie. Het is de bedoeling om het instellingsbesluit van de UO JZ op korte termijn vast te stellen

Personele capaciteit

De UO JZ heeft in 2025 verschillende vacatures opgevuld. Momenteel is de organisatie nog bezig met de behandeling van de laatste sollicitaties voor een aantal nieuwe collega's.

Unicef heeft op verzoek van het ministerie van justitie sinds 2023 technische bijstand aan de UO JZ ter beschikking gesteld om gecompliceerde beleidsmatige, juridische, wetstechnische en organisatorische vraagstukken op te lossen. De looptijd van die bijstandverlening komt binnenkort tot zijn eind. Aangezien de samenwerking en de kennisoverdracht zeer effectief zijn gebleken en er nog trajecten op te pakken zijn, acht de UOJZ het noodzakelijk dat middelen beschikbaar worden gesteld voor verlenging van het project.

De organisatie krijgt regelmatig verzoeken uit Nederland van jongeren die naar Curaçao verhuizen met een ondertoezichtstelling of in verband met een jeugdmaatregel van Nederlandse jeugdinstanties. Over de wijze waarop deze beschikkingen door de UO JZ moeten worden aangepakt (rauwelijks overnemen of lokaal omzetten/behandelen) bestaat nog geen duidelijkheid. Er wordt gewacht op een beslissing van het Gerecht hier. Deze verzoeken vergen erg veel inspanning, extra werk en tijd van de UOJZ. De organisatie dient in de toekomst nader te onderzoeken wat de omvang van deze werkzaamheden is en/of zij beschikt over voldoende personele capaciteit om, naast de huidige *case load*, ook deze verzoeken uit Nederland te behandelen.

2.2.9 Kustwacht Caribisch Gebied

Operationele inzet

Operationeel is het jaar 2025 goed verlopen, gelet op de onderscheppingen van drugs, de aanhoudingen van ongedocumenteerden en de inbeslagnames van vuurwapens. Het informatiegestuurd optreden gaat steeds beter. Afgezet tegen de planning, zijn er voldoende vlieg- en vaaruren gemaakt. Het vaartuig 'Cutter' heeft echter minder gevaren dan gepland, vanwege technische problemen en personele tekorten. Een criminaliteitsbeeldanalyse en een kwantitatieve onderbouwing van trends ontbreken echter, waardoor onduidelijk blijft in hoeverre de organisatie effectief is. In de tweede helft van 2025 heeft de regio de impact van de crisis tussen Verenigde Staten en Venezuela ervaren. Op de ABC-eilanden zijn geen noemenswaardige verschuivingen geconstateerd, al creëert de situatie wel extra waakzaamheid.

Personele capaciteit

De instroom in het executieve deel van de organisatie gebeurt in samenwerking met het ORV via de opleiding Junior Bemanninglid Kustwacht (JBK). In 2025 startte een nieuwe opleiding JBK met

⁸ A.B. 2010, no. 87 (bijlage k).

zeventien cursisten (vijf van Aruba, zes van Curaçao en zes van Sint Maarten). De JBK-lichting van 2024 rondde de opleiding in 2025 af. Via deze opleiding stroomden in 2025 in totaal zestien nieuwe executieve medewerkers in, van wie zeven op het maritieme steunpunt van Curaçao te werk gesteld zijn.

In 2025 waren niet alle fte's ingevuld. Er ontbraken met name bemanningsleden voor het vaartuig 'Cutter'. Op basis van een nieuw functieboek groeit de formatieve sterkte in de toekomst van 240 fte naar 320 fte. Deze groei heeft twee redenen: (1) de wens nog meer informatiegestuurd op te treden - waarvoor analisten en rechercheurs nodig zijn - en (2) het verbeteren van de 24/7 aanwezigheid.

Begroting

De begroting van de Kustwacht valt binnen het begrotingshoofdstuk van het ministerie van defensie. De exploitatiebegroting van de Kustwacht bedraagt ongeveer € 69 miljoen. Nederland betaalt ongeveer 86 à 87 procent, terwijl de rest via een verdeelsleutel over de Caribische landen wordt verdeeld: Curaçao betaalt 16%, Aruba betaalt 11% en Sint Maarten betaalt 4%. Er is in 2025 sprake van een achterstand in de realisatie van de begroting, omdat de personele component niet op sterkte is en omdat investeringsprojecten vertraging hebben opgelopen.

Samenwerking

Op operationeel en tactisch niveau vindt overleg plaats met lokale opsporingsdiensten, onder andere in het kader van het ACOC. Tussen de betrokken diensten is sprake van structurele informatiedeling die niet tot individuele personen herleidbaar is. De Kustwacht heeft toegang tot Actpol en er lopen twee maritieme rechercheurs mee bij het KPC.

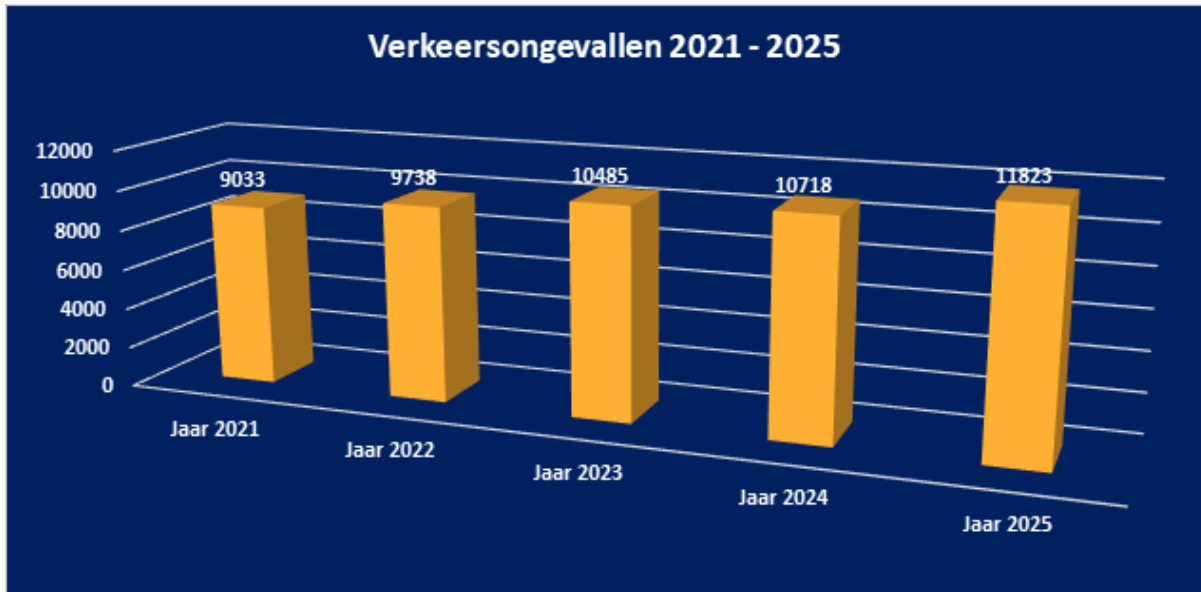
2.3. Stand van zaken verkeersveiligheid, vermogensdelicten en geweldsdelicten

2.3.1. Verkeersveiligheid

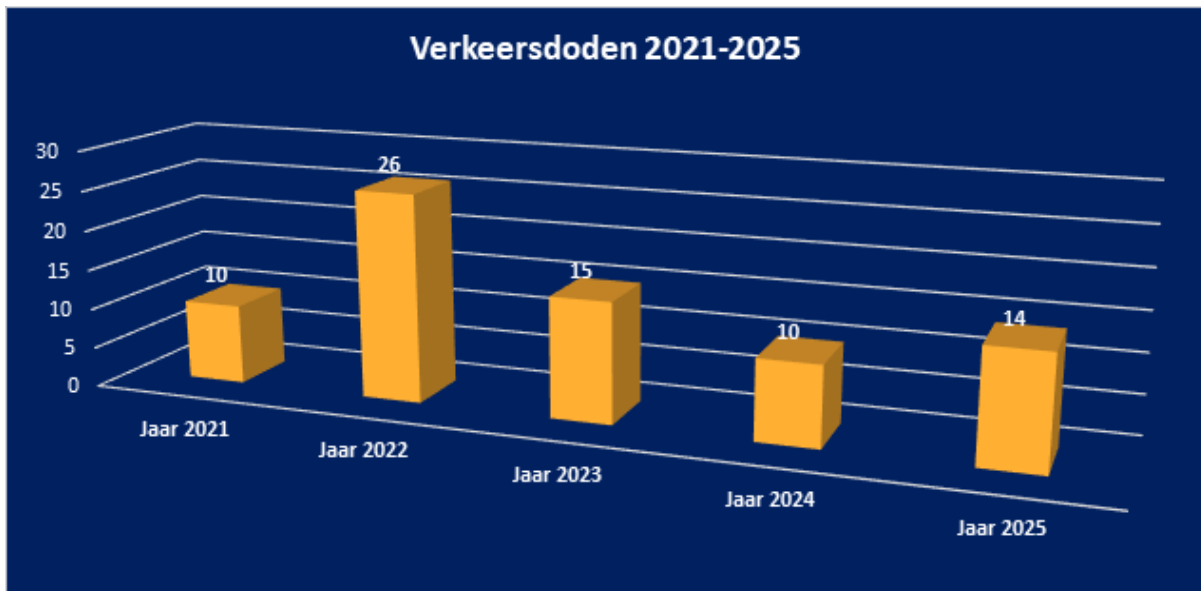
Verkeersveiligheid vormt een belangrijk aandachtspunt binnen de rechtshandhaving, aangezien de naleving en handhaving van verkeerswetgeving directe gevolgen hebben voor de veiligheid van weggebruikers en de samenleving als geheel. Verkeersongevallen kunnen leiden tot ernstige verwondingen en verlies van mensenlevens en hebben een ingrijpende en blijvende impact op slachtoffers en nabestaanden.

In onderstaande grafiek wordt het aantal geregistreerde verkeersongevallen per jaar over de jaren 2021 tot en met 2025 weergegeven.

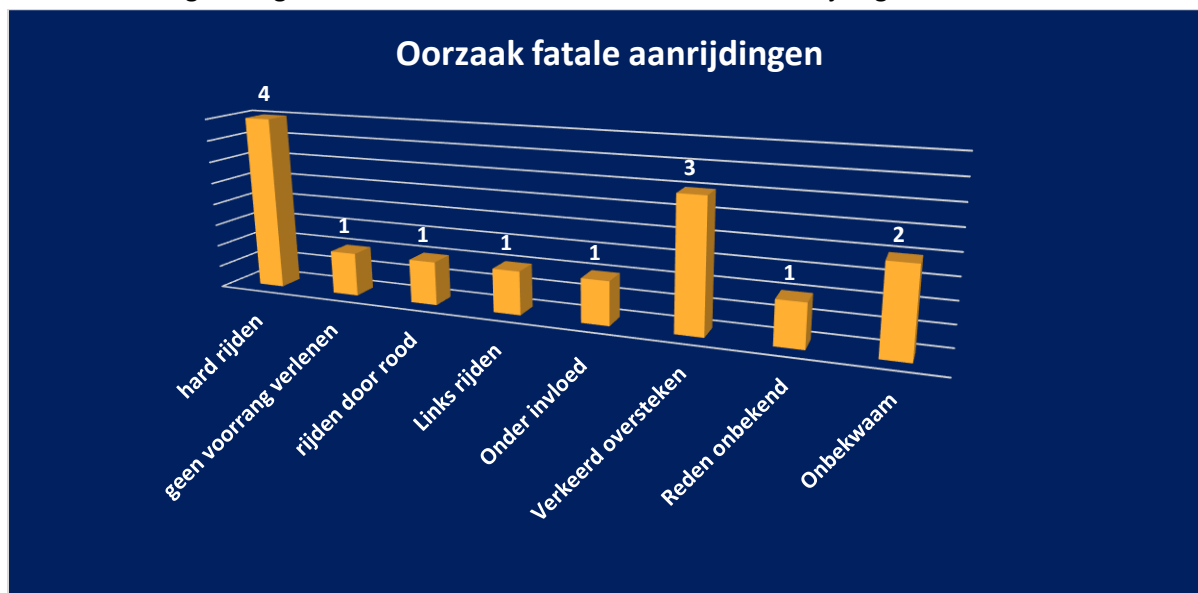
AANTAL VERKEERSONGEVALLEN PER JAAR

Onderstaande grafiek geeft het aantal verkeersdoden weer over de periode 2021 tot en met 2025.

Onderstaande grafiek geeft inzicht in de oorzaken van de fatale aanrijdingen.

Uit de bovenstaande overzichten blijkt dat het aantal verkeersongevallen in 2025 met 10% is toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarnaast is het aantal verkeersdoden in dezelfde periode met 40% gestegen ten opzichte van 2024. Van de veertien geregistreerde verkeersdoden waren vier het gevolg van te hard rijden, waarmee dit een significante risicofactor vormt.

Deze ontwikkelingen benadrukken het belang van gerichte en effectieve verkeershandhaving, in combinatie met blijvende aandacht voor risicovol verkeersgedrag. Zij vragen om voortgezette en versterkte inzet op verkeersveiligheid binnen toezicht en handhaving. De Raad heeft in eerdere Staten van de rechtshandhaving en in een rapport⁹ reeds gewezen op de urgentie van gerichte investeringen in handhavingstechnologie, zoals het gebruik van cameratoezicht, ter verhoging van de effectiviteit van het toezicht. Voor een structurele en rechtmatige inzet van dergelijke technologieën is het noodzakelijk dat ook het bijbehorende wettelijke kader tijdig en adequaat wordt ingericht

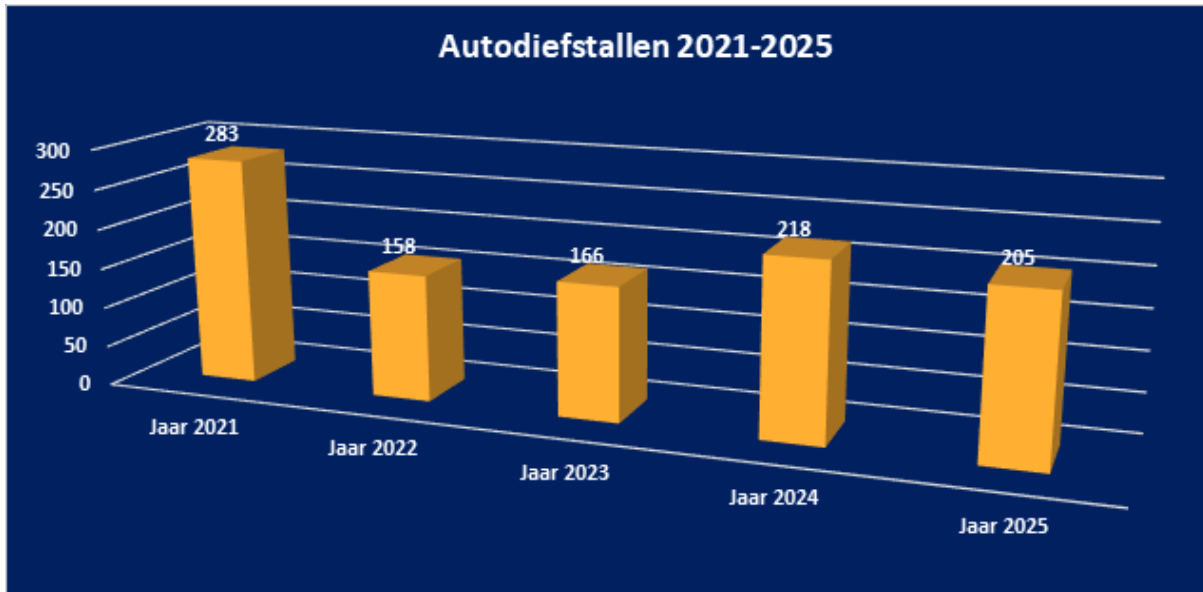
2.3.2. Vermogensdelicten

Vermogensdelicten vormen een belangrijk aandachtspunt binnen de rechtshandhaving, gelet op de directe impact op het veiligheidsgevoel van burgers en ondernemers. Delicten zoals woning- en bedrijfsinbraken en autodiefstal raken aan de persoonlijke levenssfeer en het vertrouwen in de veiligheid van de leefomgeving. De ontwikkeling van deze delictsvormen wordt beïnvloed door uiteenlopende factoren, waaronder handhaving, preventieve maatregelen en aangiftebereidheid.

⁹ https://www.raadrh.com/dash/files/Reports-CUR__auto/reports-cur-35/50o__Verkeerscontrole_2024-08-26at11h19m33s__VmVya2VlcnNjb250cm9sZQ==b_64.pdf

Autodiefstallen

Onderstaand volgt een overzicht van het aantal autodiefstallen over de jaren 2021 tot en met 2025.

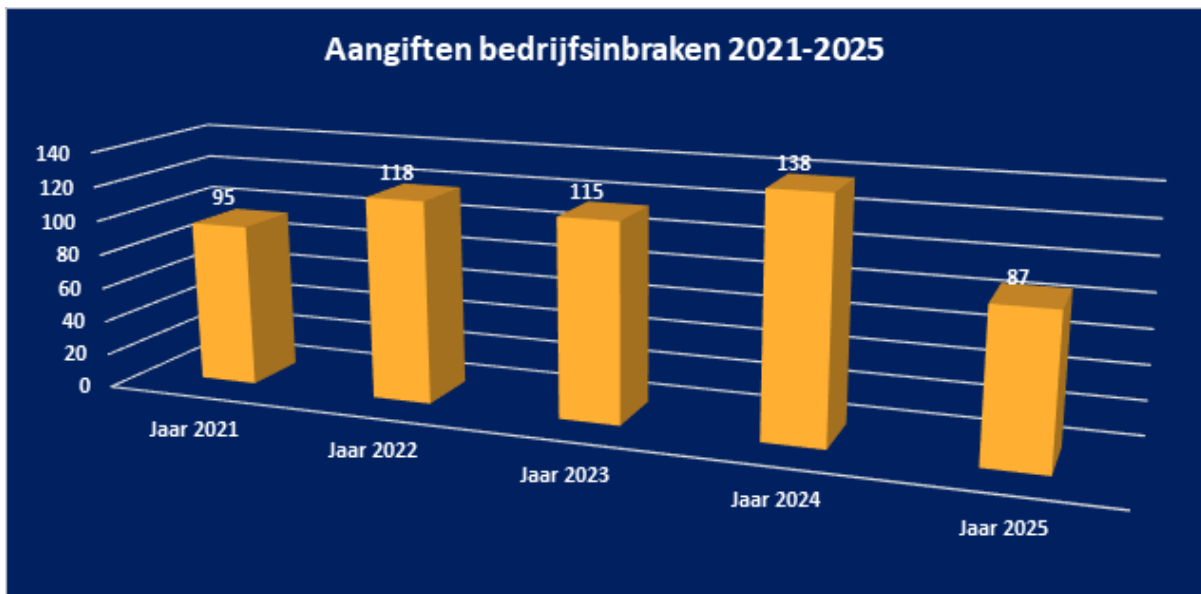

Woning-en bedrijfsinbraken

Onderstaand volgt een overzicht van het aantal aangiften woninginbraken over de jaren 2021 tot en met 2025.

TREND AANGIFTEN WONING- EN BEDRIJFSINBRAKEN

De Raad constateert dat in 2025 bij verschillende vermogensdelicten sprake was van een afname ten opzichte van 2024. Het aantal autodiefstallen daalde met 6%, terwijl ook woning- en bedrijfsinbraken zijn afgenomen, met respectievelijk 48% en 37% minder aangiften. Deze cijfers kunnen wijzen op een gunstige ontwikkeling, maar voor geen van deze afnames kan een éénduidige verklaring worden vastgesteld. De Raad acht het daarom noodzakelijk deze trends met terughoudendheid te duiden en te bezien in samenhang met factoren als handhaving, preventieve maatregelen en mogelijke fluctuaties in de aangiftebereidheid. Daarbij blijft het van groot belang dat burgers zich veilig kunnen voelen in hun eigen woning en leefomgeving, aangezien vermogensdelicten direct raken aan het veiligheidsgevoel en het vertrouwen in de openbare orde.

Tegelijkertijd signaleert de Raad een verschuiving in het fenomeenbeeld, met name bij autodiefstal, waarbij het strippen van voertuigen voor onderdelen in 2025 een dominante of opkomende trend lijkt te zijn geworden. In dat licht acht de Raad het positief dat is besloten het team dat belast is met autodiefstal tevens verantwoordelijk te maken voor de opsporing van diefstal van auto-onderdelen. Deze bundeling van taken en expertise maakt een meer integrale aanpak van voertuigcriminaliteit mogelijk en sluit beter aan bij veranderende delictpatronen. De Raad acht deze keuze logisch en toe te juichen, maar benadrukt tegelijkertijd het belang van structurele monitoring, zodat kan worden vastgesteld of deze organisatorische aanpassing zich vertaalt in duurzame en effectieve resultaten

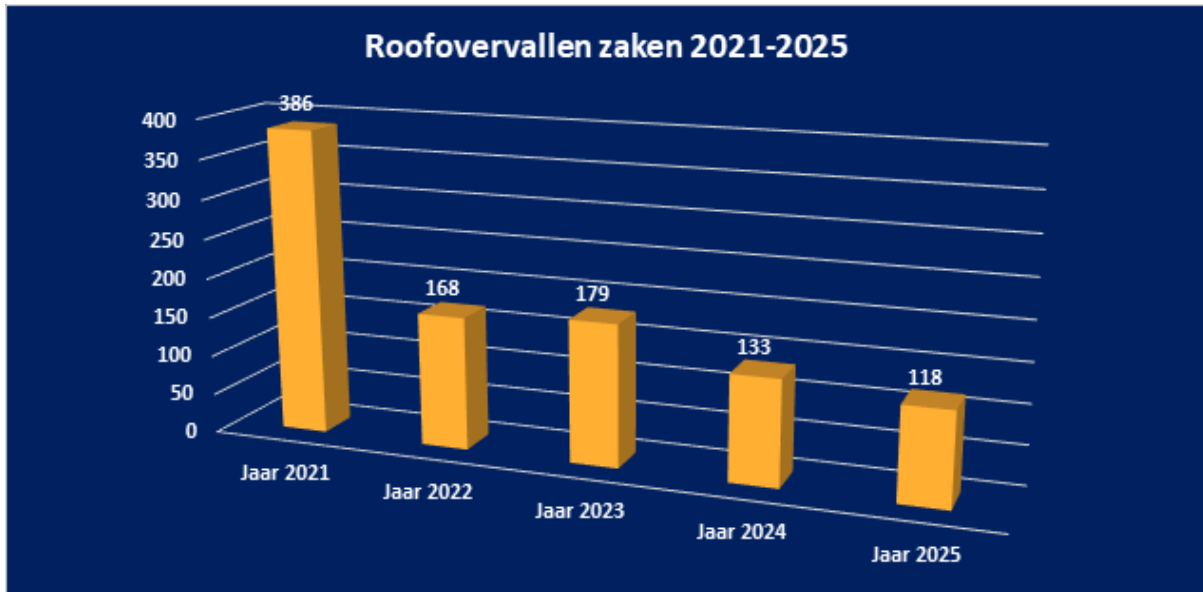
2.3.3. Gewelddelicten

Gewelddelicten hebben een grote maatschappelijke impact en blijven een belangrijk aandachtspunt voor de rechtshandhaving. Met name overvallen, levensdelicten en relationeel geweld raken direct aan de persoonlijke veiligheid en het veiligheidsgevoel in de samenleving. Deze vormen van geweld hebben ingrijpende gevolgen voor slachtoffers, nabestaanden en de bredere gemeenschap en stellen hoge eisen aan preventie, opsporing en vervolging. In dit onderdeel gaat de Raad in op de aard en ontwikkeling van deze gewelddelicten in het verslagjaar.

Berovingen (atrako's)

Hierna volgt een overzicht van het aantal roofovervallen over 2021 tot en met 2025.

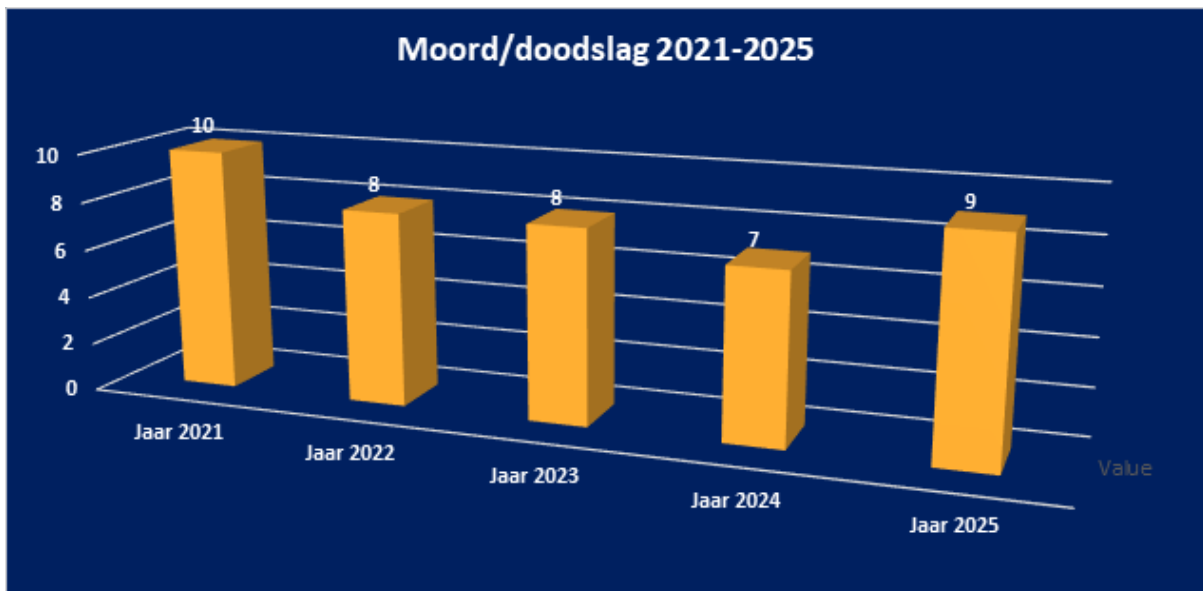
TREND AANTAL BEROVINGEN (ATRAKO)

Levensdelicten

Hierna volgt een overzicht van het aantal doden bij levensdelicten over de jaren 2021 tot en met 2025.

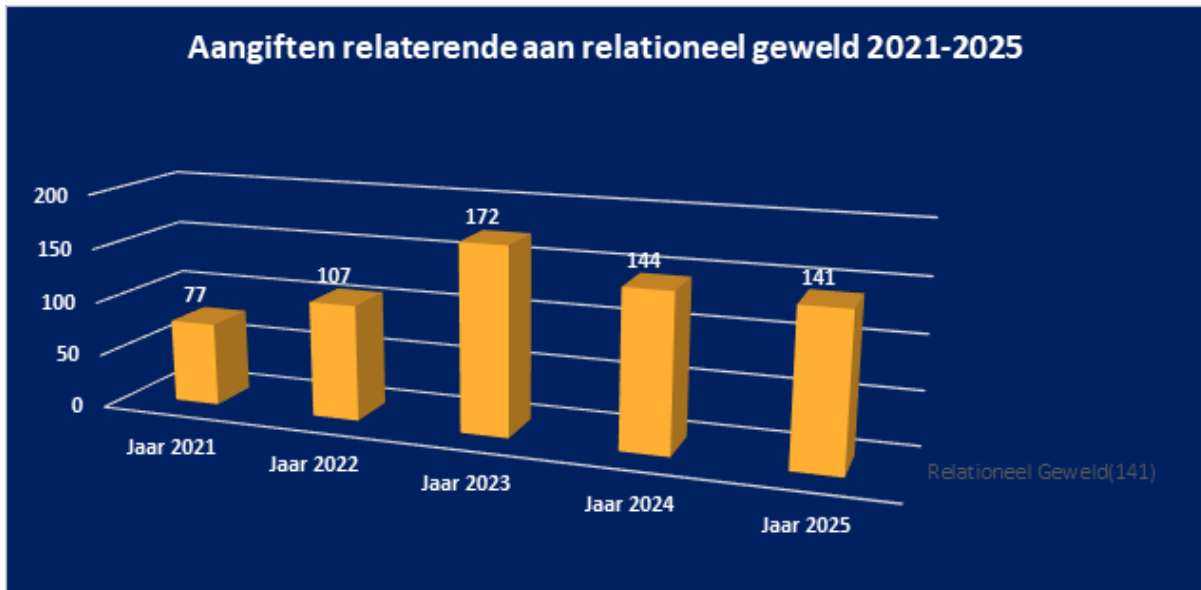
TREND DODEN BIJ LEVENSDELICTEN

Relationeel geweld

Hierna volgt een overzicht van het aantal aangiften van relationeel geweld over de jaren 2021 tot en met 2025.

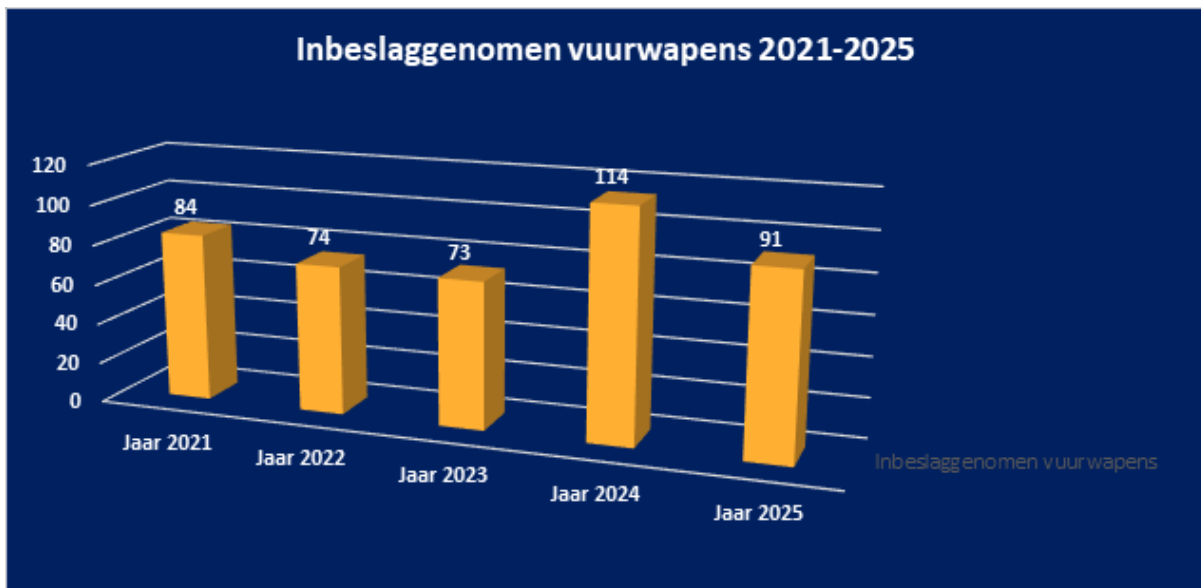
TREND AANGIFTEN RELATIONEEL GEWELD

Vuurwapenproblematiek

Hierna volgt een overzicht van het aantal inbeslaggenomen vuurwapens over de jaren 2021 tot en met 2025.

AANTAL INBESLAGGENOMEN VUURWAPENS PER JAAR

Geweldsdelicten, waaronder roofovervallen, levensdelicten, relationeel geweld en illegaal vuurwapenbezit, hebben een ingrijpende impact op de veiligheid van burgers en het vertrouwen in de rechtsstaat. In 2025 is het aantal roofovervallen met 11% gedaald ten opzichte van 2024. Deze afname

is positief, maar vraagt om blijvende aandacht en opvolging om te kunnen beoordelen of deze ontwikkeling zich voortzet en wat dit betekent voor de rechtshandhaving. Tegelijkertijd is het aantal personen dat in 2025 als gevolg van een levensdelict is overleden met twee toegenomen (29%). Hoewel bij de duiding rekening moet worden gehouden met het geringe absolute aantal levensdelicten en daarmee gepaard gaande schommelingen, benadrukt deze stijging de noodzaak van voortdurende monitoring en aandacht voor de bestrijding van geweldsdelicten.

Het aantal aangiften van relationeel geweld is in 2025 met 2% gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Gezien de beperkte omvang van deze daling en het veelal verborgen karakter van relationeel geweld vraagt deze ontwikkeling om een zorgvuldige duiding, mede vanwege de invloed van aangifte- en meldingsbereidheid op het zicht op het fenomeen. Relationeel geweld vormt een ernstige aantasting van de persoonlijke integriteit en raakt de weerbaarheid van de rechtsstaat, waarbij de bescherming van slachtoffers een centraal aandachtspunt is. Daarnaast is in 2025 het aantal inbeslaggenomen vuurwapens met 20% gedaald ten opzichte van 2024. Deze ontwikkeling dient terughoudend te worden geïnterpreteerd, aangezien inbeslagnames mede afhankelijk zijn van handhavingsinzet en opsporingsprioriteiten. Illegaal vuurwapenbezit blijft een ernstig risico voor de openbare orde en veiligheid en vraagt om structurele monitoring en evaluatie om vast te stellen of ingezette maatregelen leiden tot duurzame resultaten.

3 Samenwerking en verplichtingen van de landen

3.1 Inleiding

Rechtshandhaving behoort tot de verantwoordelijkheid van de autonome landen ((Caribisch) Nederland, Aruba, Sint Maarten en Curaçao) binnen het Koninkrijk. De Raad ziet onder meer toe op bestaande samenwerkingsvormen tussen de landen. In dit hoofdstuk gaat de Raad in op samenwerking en verplichtingen van de landen waarvoor in 2025 aandacht was. Ook in 2025 onderschreven alle landen in het Koninkrijk het belang van samenwerking om niet alleen de rechtsstaat, maar ook goed bestuur te versterken. Hiertoe zijn er verschillende (structurele) overleggen gevoerd, plannen gemaakt en diverse werkgroepen opgericht.

De landen werken samen om onder meer ondermijnende criminaliteit te bestrijden en daarmee de integriteit te bevorderen. Uitdagingen voor de Caribische landen blijven in dit opzicht primair bestaan ten aanzien van de beperkte capaciteit in personeel en middelen. De landen werken daarom samen om extra capaciteit, expertise en middelen te verkrijgen.

In dit hoofdstuk gaat de Raad specifiek in op de waarborging van mensenrechten in het kader van het detentiewezen, de samenwerking tussen de politiekorpsen, de samenwerking voor de forensische zorg, TBS & PIJ en de verwerking van politiegegevens binnen het onderwerp van de informatie- en gegevensuitwisseling, deling en verwerking.

3.2 Waarborging mensenrechten (detentiewezen)

3.2.1 Naleving mensenrechten en verplichtingen in het gevangeniswezen

Binnen een democratische rechtsstaat is de naleving van mensenrechten in het gevangeniswezen van fundamenteel belang.

Gevangenis in het Caribisch deel van het Koninkrijk

De Raad inspecteert al sinds 2013 het gevangeniswezen in het Caribisch deel van het Koninkrijk.¹⁰ De Raad beziet tijdens deze inspecties onderwerpen zoals de rechtspositie, omgang met gedetineerden, interne veiligheid, maatschappijbeveiliging, maatschappelijke reïntegratie en personeel & organisatie. Voorts monitort de Raad al ruim 10 jaar op verzoek van het JVO de aanbevelingen van de *European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment* (CPT). Het gebrek aan opvolging (van een deel van de aanbevelingen) komt regelmatig naar voren.

De gevangenis op de verschillende eilanden hebben elk hun eigen (serieuze) problematiek en uitdagingen. Caribisch Nederland beschikt sinds 2018 over een nieuwe gevangenis. In zijn Staat 2024 stond de Raad uitgebreid stil bij de capaciteits-, beheers- en veiligheidsproblemen en risico's binnen de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland. Deze problematiek is in 2025 aangepakt en grotendeels gemitigeerd met (tijdelijke) maatregelen (zie ook Staat Caribisch Nederland 2025, hoofdstuk 1). Op de gebouwelijke staat van en de detentieomstandigheden in de gevangenis van Curaçao en Sint

¹⁰ De Raad heeft geen inspectiebevoegd ten aanzien van gevangenis te Aruba. Deze gevangenis wordt op verzoek van het JVO in het kader van de aanbevelingen van de CPT gemonitord door de inspectie Justitie & Veiligheid.

Maarten is al jaren kritiek, zowel van mensenrechtenorganisaties als toezichhouders. Er zijn sinds een aantal jaren wel belangrijke ontwikkelingen gaande. Zo is er voor Sint Maarten intensieve samenwerking met Nederland, UNOPS en UNODC voor de bouw en inrichting van een nieuwe gevangenis (zie verder hoofdstuk 3 van de Staat Sint Maarten 2025). Hiermee is een belangrijke stap gezet in de richting van het borgen van de normen ter naleving van mensenrechten. De Raad stelt vast dat de situatie binnen het Sentro di Detenshon i Korekshon Kòrsou (SDKK) al meerdere jaren structureel onder druk staat. Hoewel op onderdelen vooruitgang wordt beoogd, blijven personele tekorten en beperkte uitvoeringscapaciteit het functioneren van de inrichting in belangrijke mate bepalen. Dit belemmert de structurele borging van een humaan en rechtmatig detentieregime. De Raad acht het risico reëel dat zonder gerichte en bestendige maatregelen deze kwetsbaarheden blijven voortbestaan. De Raad benadrukt dat structurele verbetering alleen mogelijk is indien hieraan consequent bestuurlijke prioriteit wordt gegeven en voldoende middelen worden verbonden.

Waarborgfunctie

Het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden (het Statuut) geeft het raamwerk voor de kernwaarden van de democratische rechtsstaat. Elk van de landen is op grond van het Statuut zelfstandig gehouden *zorg te dragen* voor de verwezenlijking van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, de rechtszekerheid en de deugdelijkheid van het bestuur.¹¹ Het Koninkrijk draagt de verantwoordelijkheid voor het *waarborgen* daarvan.¹² Voor wat betreft de naleving van onder meer fundamentele mensenrechten en vrijheden in hun land, zijn primair de autonome landen zelf hiervoor verantwoordelijk. Pas als een autonoom land hier structureel niet of onvoldoende in slaagt, komt de verantwoordelijkheid en mogelijk optreden van het Koninkrijk in beeld. Voor het uitoefenen van deze waarborgfunctie heeft de Koninkrijksregering een instrumentarium ter beschikking. Gezien de verwezenlijking van de kernwaarden van de democratische rechtsstaat bij de landen ligt, heeft het instrumentarium het karakter van een *ultimum remedium*.¹³ De landsorganen dienen er zelf, door middel van een systeem van *checks and balances*, voor zorg te dragen dat de burgers van de landen bestuurd worden volgens de genoemde kernwaarden. Gebeurt dit niet dan zijn de andere landsorganen eerst aan zet om de situatie te herstellen. Pas als dat niet lukt, is het Koninkrijk aan zet en verantwoordelijk vanuit zijn waarborgfunctie.

In zijn ongevraagd advies eind 2024 geeft de Raad van State aan dat ingrijpen niet de enige manier is waarop invulling kan worden gegeven aan de eindverantwoordelijkheid van het Koninkrijk.¹⁴ De Raad van State wijst erop dat de landen binnen het Koninkrijk de verwezenlijking van de mensenrechten, rechtszekerheid en het deugdelijk bestuur ook kunnen waarborgen door middel van intensievere samenwerking. De Raad van State stelt:

‘Door samen te werken aan de randvoorwaarden voor het realiseren van deze waarden, is het mogelijk de problemen tussen de landen en het Koninkrijk constructiever te benaderen, zodat de problemen van burgers sneller worden opgelost of in ieder geval beter beheersbaar worden. Op een aantal gebieden gebeurt dit ook

¹¹ Artikel 43, eerste lid, Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden.

¹² Artikel 43, tweede lid, Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden.

¹³ Zie onder meer: Raad van State (2024). *70 jaar Statuut voor het Koninkrijk. Samenwerking op basis van wederzijds begrip*, p. 16-17; Raad van advies (2016). *Ongevraagd advies ex artikel 14, tweede lid, Landsverordening Raad van Advies, inzake de beslechting van geschillen tussen het Koninkrijk en de landen*, p. 2-3.

¹⁴ Raad van State (2024). *70 jaar Statuut voor het Koninkrijk. Samenwerking op basis van wederzijds begrip*, p. 17.

al, soms al lang (bijvoorbeeld ten aanzien van de Kustwacht). Om dit ook elders voor elkaar te krijgen is het vooral de kunst om anders naar de onderlinge verhoudingen te kijken en te leren van goede praktijken.¹⁵

Voorts geeft de Raad van State aan dat toezichtsbevoegdheden met name van belang zijn om prangende problemen op te lossen of ter voorkoming dat een probleem acuut wordt.¹⁶ Voor wat betreft intensievere samenwerking is aangegeven dat het vooral van belang is, daar waar breder beleid gevoerd moet worden waarmee structurele maatschappelijke problemen kunnen worden aangepakt. De Raad van State geeft voorts in het kader van de intensievere samenwerking en complexe problematiek van meer structurele aard het volgende aan waarin ook de gevangenis en politiecellen in Sint Maarten als voorbeeld dienen:

'Er zijn ook problemen die complex en structureel van aard zijn en waarbij niet kan worden volstaan met een eenmalige, afgebakende ingreep. Het Koninkrijk zou dan mogelijk kunnen besluiten om een bestuurlijke taak voor een langere periode over te nemen. Het Koninkrijk is daar zonder eigen uitvoeringsapparaat en zonder kennis van de lokale situatie echter minder goed voor toegerust. Ingrijpen kan bovendien op grote weerstand stuiten bij het lokale bestuur, terwijl zijn medewerking juist noodzakelijk is. Een illustratief voorbeeld in dit opzicht is de kwestie rondom de detentieomstandigheden in de gevangenis en de politiecellen in Sint Maarten, waar de Koninkrijksregering uiteindelijk heeft besloten om niet tot ingrijpen over te gaan.'¹⁷

In zijn jaarverslag 2025 wijst de Raad van State erop dat de samenwerking in het Koninkrijk te lijden heeft onder politieke instabiliteit in alle vier de landen.¹⁸

Mededeling aan Staten en Rijksministerraad

Door de jaren heen deed de Raad voor de gevangenis op Bonaire, Curaçao en Sint Maarten een veelheid aan aanbevelingen ter verbetering van onder meer de bejegening van gedetineerden, interne veiligheid en/of risico's. In het geval deze stelselmatig niet worden opgevolgd, heeft de Raad op grond van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving opschalingsmogelijkheden.

In mei 2025 was in Sint Maarten een ernstige crisissituatie ontstaan in de gevangenis. Door een brand en opstand verkeerden alle aanwezigen in een levensbedreigende situatie met alle (voortdurende) risico's van dien. De Raad zag het ontstaan en verloop van de genoemde situatie mede als een gevolg van jarenlange, structurele nalatigheid en stelselmatige niet opvolging van de aanbevelingen van de Raad. Als gevolg daarvan zag de Raad zich genooddaakt de noodklok te luiden en voor het eerst in zijn bestaan gebruik te maken van zijn bevoegdheid: het doen van een ex art. 32 Rw mededeling aan de Staten van Sint Maarten alsmede de Raad van ministers van het Koninkrijk.¹⁹

De Raad deed deze mededeling door middel van een brief d.d. 6 juni 2025 waarin hij met klem een oproep deed aan de Staten van Sint Maarten en de Rijksministerraad het ertoe te leiden dat er op de kortst mogelijke termijn een werkbare integrale aanpak en oplossing zou komen waarmee de veiligheid en de mensenrechten van eenieder in de gevangenis gewaarborgd (zouden) worden. Immers was een onmiddellijke oplossing voor de bestaande en voortdurende veiligheidssituatie nodig.

¹⁵ Raad van State (2024). *70 jaar Statuut voor het Koninkrijk. Samenwerking op basis van wederzijds begrip*, p. 17.

¹⁶ Raad van State (2024). *70 jaar Statuut voor het Koninkrijk. Samenwerking op basis van wederzijds begrip*, p. 22.

¹⁷ Raad van State (2024). *70 jaar Statuut voor het Koninkrijk. Samenwerking op basis van wederzijds begrip*, p. 26

¹⁸ <https://www.raadvanstate.nl/jaarverslag2025/>; <https://dossierkoninkrijksrelaties.nl/2026/04/16/rvstate-koninkrijksrelaties-in-het-gedrang-door-politieke-instabiliteit/>

¹⁹ Artikel 32 Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving.

De Raad wees op de vereiste gezamenlijke *sense of urgency* op zowel lokaal niveau alsmede Koninkrijksniveau. De Raad haalde het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden aan dat voldoende ruimte biedt om op basis van die verantwoordelijkheid passende maatregelen te treffen voor borging van naleving van (inter)nationaal gestelde wet- en regelgeving en (CPT) normen.

De Raad volgde met klem na zijn mededelingsbrief de ontwikkelingen en voerde (periodieke) gesprekken, gaf op verzoek een presentatie alsook maakte gebruik van mediaberichtgeving. In het licht van het bevorderen van de veiligheid en verlichting van het personeel zag de Raad concreet de komst van tijdelijke capacitaire bijstand in het eerste kwartaal van 2026. Hiermee is een deel van de zorgen en problematiek tijdelijk opgevangen. De Raad herhaalt op deze plaats nogmaals zijn algehele zorgen en vraagt blijvende aandacht voor de nog steeds actuele uiterst kwetsbare en voortdurende risicovolle detentieomstandigheden in al de gevangenissen.

Hoofdboodschap

De Raad benadrukt zijn algehele zorgen en vraagt blijvende aandacht voor de nog steeds actuele uiterst kwetsbare en voortdurende risicovolle detentieomstandigheden in al de gevangenissen.

3.3 Ontwikkelingen in de forensische zorg, TBS & PIJ

De Raad heeft in de Staat 2024 aandacht gevraagd voor het ontbreken van een toereikend stelsel van forensische zorg, TBS en PIJ. Dit brengt veiligheidsrisico's met zich mee.

Deze zorg is essentieel voor personen met psychiatrische of gedragsproblematiek die in aanraking zijn gekomen met het strafrecht, zowel vanuit het perspectief van behandeling als van bescherming van de samenleving. Binnen het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO) is in 2024 afgesproken te werken aan een meerjarig Koninkrijksbreed programma gericht op de versterking van forensische zorg, TBS en PIJ-maatregelen.²⁰ In 2025 is door de werkgroep concreet verder gewerkt aan het meerjarenprogramma. De voortgang van het programma heeft echter vertraging opgelopen. Het JVO van januari 2025 vond geen doorgang en het JVO van juni 2025 is verplaatst naar september 2025. Tegelijkertijd lopen er verschillende initiatieven op het gebied van forensische zorg in de landen en is de Raad positief hierover. Zo hebben in februari 2025 in Aruba en in november 2025 in Curaçao en op Bonaire tweedaagse scholingsbijeenkomsten plaatsgevonden in het kader van deskundigheidsbevordering in de forensische zorg. In maart 2026 zijn soortgelijke seminars in Aruba en in Sint Maarten belegd. Het betreft een cyclus van op elkaar voortbouwende scholingsbijeenkomsten met als titel "*Psychiatrische en psychologische rapportage als toegang tot de forensische zorg in de Cariben*", die alternerend op de eilanden plaatsvinden en later in 2026 en ook in 2027 een vervolg zullen krijgen. De seminars vloeien voort uit het Meerjarig programma Forensische zorg en behandeling, TBS en PIJ van de Koninkrijksbrede werkgroep van het JVO.

Hoewel *commitment* is uitgesproken en programmatische stappen zijn gezet, bevindt de daadwerkelijke implementatie daarvan zich nog in de beginfase. Hierdoor is nog niet zichtbaar op welke termijn concrete verbeteringen in beschikbaarheid van forensische zorg gerealiseerd zullen worden.

²⁰ Kamerstukken II 2025/26, 36800 IV, nr. 22.

Daarnaast zijn er in aanloop naar het uit te voeren meerjarenplan door de landen zorgen geuit en risico's benoemd over de opvang en behandeling van mensen met een psychische en/of gedragsstoornis die zich al in de strafrechtsketen of executiefase van een opgelegde straf of maatregel bevinden. De Raad deelt deze zorgen. Dit vanuit het oogpunt van de goede strafrechtpleging, de menswaardige bejegening van betrokken personen en de beveiliging van de maatschappij. Mede daarom zal de Raad in 2026 voor alle vestingen een inspectie uitvoeren.

Hoofdboodschap

De Raad benadrukt dat forensische zorg een cruciale voorwaarde vormt voor een goed functionerende rechtshandhaving. De Raad roept de ministers op concrete maatregelen te treffen die op korte termijn leiden tot beschikbaarheid van passende forensische zorgcapaciteit.

De Raad zal de situatie nauwlettend blijven monitoren.

3.4 Gegevensbescherming binnen het Koninkrijk: toenemende risico's voor de rechtshandhaving

3.4.1 Harmonisatie bescherming persoonsgegevens

Voor een effectieve rechtshandhaving is het noodzakelijk dat politie, Openbaar Ministerie en andere ketenpartners persoonsgegevens tijdig en rechtmatig kunnen uitwisselen, onder meer ten behoeve van de opsporing, vervolging, grensbewaking en de bestrijding van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. De Raad deelt de zorgen van de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES over het benodigde niveau van en de gevolgen voor de bescherming en uitwisseling van politie- en justitiële gegevens binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Het beschermingsniveau binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk is niet gelijkwaardig aan het niveau in het Europees deel (AVG). Daardoor ontstaat juridische onzekerheid over de rechtmatigheid van gegevensverwerking en gegevensuitwisseling binnen de rechtshandavingsketen in het Koninkrijk. Onvoldoende eenduidige wettelijke waarborgen kunnen niet alleen gevolgen hebben voor de bescherming van grondrechten van burgers, maar ook voor de uitvoerbaarheid van taken binnen de rechtshandhaving. Politie- en justitiële gegevens behoren tot de meest gevoelige categorieën persoonsgegevens.

In het JVO is de afgelopen jaren specifieke aandacht voor de harmonisatie bescherming persoonsgegevens, de deling van politie- en justitiële en strafvorderlijke gegevens, de coördinatie van informatie en de stichting beheer ICT Rechtshandhaving (SBIR). Inzet is een geharmoniseerd minimumniveau van gegevensbescherming. In het JVO van 14 januari 2021 is besloten tot het voorbereiden van een consensusrijkswet, met als doel te komen tot een geharmoniseerd hoger beschermingsniveau en een eenvoudiger gegevensuitwisseling binnen het Koninkrijk.²¹ De Raad beaamde reeds in zijn Staat 2023 dat gezien het feit dat het wetgevingstraject enige jaren in beslag zal nemen, er voor de deling van politiegegevens een tijdelijke oplossing zou moeten worden gevonden. Ook in zijn Staat 2024 merkte de Raad op dat de structurele samenwerking voor wat betreft informatiedeling wordt ge- en verhinderd vanwege wettelijke beperkingen om informatie binnen het Koninkrijk te delen.

²¹ Kamerstukken II 2023/24, 36 455.

Al enkele jaren geleden is aangekondigd dat voor de tussenliggende periode een oplossing voor de uitwisseling van politiegegevens zou worden ontwikkeld, om de structurele samenwerking tussen politiediensten binnen het Koninkrijk mogelijk te houden. Die oplossing is er na ruim vier jaar nog steeds niet, met alle gevolgen van dien. Daardoor ontbreekt - voor zover de Raad kan vaststellen - op dit moment een duidelijk en bestendig juridisch kader. De operationele noodzaak tot gegevensuitwisseling is onverminderd aanwezig.

Deze situatie brengt ernstige risico's met zich mee voor de continuïteit en effectiviteit van de samenwerking binnen de rechtshandvingsketen in het Koninkrijk. Indien het beschermingsniveau niet als passend kan worden aangemerkt, kan dit ertoe leiden dat ketenpartners terughoudender worden in het delen van gegevens of aanvullende waarborgen moeten treffen. Dit geldt met name voor het delen van gegevens vanuit Europees Nederland met het Caribisch deel van het Koninkrijk.

De Raad wijst nogmaals op het tijdrovende wetgevingstraject dat doorlopen moet worden en dat de knelpunten in de tussentijd nog immer blijven bestaan. De Raad spoort de ministers - net als het voorgaande jaar daarom - aan op de kortst mogelijke termijn de oplossing tot stand te (doen) brengen en vervolgens ook de randvoorwaarden voor de informatiedeling binnen het Koninkrijk structureel op orde te krijgen.

3.4.2 Verwerking van politiegegevens

De bescherming van persoonsgegevens in het algemeen staat in het Caribisch deel van het Koninkrijk nog (grotendeels) in de kinderschoenen. Dit geldt niet alleen voor passende wetgeving, maar ook voor de toepassing en bescherming in de praktijk. Zo hebben bijvoorbeeld zowel Curaçao als Caribisch Nederland een Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens, maar ontbreekt deze in Sint Maarten. Zoals aangegeven behoren de politie- en justitiële gegevens tot de meest gevoelige categorieën persoonsgegevens. De Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba verplicht de politie van Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland politiegegevens uit te wisselen indien noodzakelijk voor een goede uitoefening van de politietaken.²² Met het oog op de uitwisselbaarheid moeten de landen een onderlinge regeling treffen en dit is ook gebeurd. Voorts geeft de Rijkswet politie ook aan dat elk van de landen regels treft met het oog op de uitwisseling van politiegegevens met inachtneming van de onderlinge regeling. In Sint Maarten is dit uitgewerkt in de Landsverordening Politie en in Caribisch Nederland in de wet Politiegegevens. In Curaçao zijn nog geen regels, maar er wordt momenteel wel gewerkt aan een concept Landsverordening politiegegevens. Voor wat betreft het toezicht op de verwerking van politiegegevens is voor Caribisch Nederland de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES hiermee belast. In Sint Maarten is dat de Raad voor de rechtshandhaving en voor Curaçao is het toezicht nog niet formeel geregeld.

De Raad maakt zich binnen het bredere kader van het complexe veld van de bescherming van persoonsgegevens en meer specifiek de verwerking en deling van politie- en justitiële en strafvorderlijke gegevens zorgen over de benodigde infrastructuur en bijbehorende benodigde middelen om dit onderwerp conform de regels en benodigdheden te kunnen borgen. De aard van het onderwerp veronderstelt en vraagt daarom ook samenwerking in en tussen de landen. De Raad ziet

²² Zie artikel 39 Rijkswet Politie.

dat dit besef er is en dat de samenwerking wordt opgezocht, echter ontwikkelt het zich niet met de benodigde snelheid. Dit is wel nodig in een snel veranderende wereld met velerlei risico's op allerlei niveaus. Daarom is het goed regelen van dit onderwerp ook cruciaal voor de justitiële aanpak binnen de verschillende landen (zie hierna).

Hoofdboodschap

De Raad acht het van belang dat op korte termijn wordt voorzien in een aantoonbaar gelijkwaardig beschermingsniveau voor persoonsgegevens, in het bijzonder voor politie- en justitiële gegevens, inclusief adequaat en onafhankelijk toezicht. Zonder tijdige duidelijkheid over zowel een structureel als een tijdelijk juridisch kader bestaat het reële risico dat gegevensuitwisseling binnen de rechtshandavingsketen juridisch onder druk komt te staan, waardoor samenwerking binnen het Koninkrijk minder effectief wordt en de uitvoering van opsporing, vervolging en grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding wordt bemoeilijkt. De Raad acht dit, gelet op het belang van effectieve rechtshandhaving en rechtsbescherming binnen het Koninkrijk, een verijdingswenselijke situatie.

3.5 Justitiële en bestuurlijke aanpak

3.5.1 Justitiële aanpak

Het werkterrein van de justitiële instellingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk beperken zich niet tot alleen tot de (ei-)landen van het Koninkrijk. Analyses van onder meer *InSight Crime* benadrukken dat het Caribisch gebied fungeert als logistieke schakel binnen internationale criminele markten, waarbij flexibiliteit, mobiliteit en adaptief vermogen van criminele netwerken centraal staan. Criminelen houden zich immers niet aan grenzen.

Tegen deze achtergrond is (versterking van) justitiële samenwerking, waaronder met name politiesamenwerking, niet slechts een efficiëntievraagstuk, maar een structurele noodzaak. Justitiële samenwerking tussen de landen wordt al jaren aangemoedigd. Ook de Raad besteedt aan het belang daarvan de nodige aandacht. Alhoewel de resultaten wisselend zijn, laten de geslaagde voorbeelden de noodzaak en het nut ervan zien. Aan de hand van het voorbeeld van het College van Korpschefs (CvK), zal de Raad het belang en de mogelijkheden tot samenwerking nogmaals benadrukken.

In de Staten van de afgelopen jaren staat de Raad uitgebreid(er) stil bij het onderwerp regionale politiesamenwerking. Deze samenwerking is bij uitstek uitgegroeid tot een *best practice* binnen het Koninkrijk. In 2024 schreef de Raad over het College van Korpschef onder meer het volgende:

'(...) De politiesamenwerking dient volgens de Raad als een best practice gezien te worden, waar ook andere organisaties en vormen van samenwerking in de regio hun voordeel mee kunnen doen.'

De Raad blijft dit ook in 2025 onderschrijven. Door deze vorm van samenwerking hebben de verschillende betrokken politiekorpsen zich ook in 2025 kunnen ontwikkelen, professionaliseren en de samenwerking met elkaar en andere partners verder kunnen uitrollen.

De ontwikkeling van het College van Korpschefs komt voort uit een context waarin kleinschalige rechtshandavingsorganisaties geconfronteerd worden met grensoverschrijdende fenomenen zoals drugshandel, mensenhandel en witwassen. Daardoor ontstaat een inherente spanning tussen territoriaal georganiseerde politiecapaciteit en de karakteristieken van moderne

grensoverschrijdende criminaliteit. De voorgaande ontwikkeling benadrukt dat én het belang van (internationale) samenwerking.

De institutionalisering van de samenwerking binnen het CvK, ondersteund door meerjarige strategieën en de sinds 2026 gegeven structurele financiering, markeren een verschuiving van ad-hoc samenwerking naar een meer geïntegreerd en strategisch samenwerkingsmodel. Daarbij is met name de ontwikkeling van informatie gestuurde samenwerking van belang. Initiatieven zoals interinsulaire informatieplatforms, gezamenlijke analysecapaciteit en de versterking van intelligence-functies wijzen op een transitie richting een netwerkgeoriënteerde benadering van de rechtshandhaving (onder meer project DGO-project informatieversterking (DGO), Platform Hoofden Informatieorganisaties Carib (PIOC), Inter-Insulair Coördinatie Platform, Infocel Cariben Nationale Politie (IIICP)). Deze ontwikkeling sluit aan bij bredere inzichten binnen de rechtshandhaving, waaruit blijkt dat effectieve bestrijding van georganiseerde criminaliteit afhankelijk is van de mate waarin informatie-uitwisseling, gezamenlijke beeldvorming en coördinatie tussen actoren wordt gerealiseerd.

Het CvK heeft in 2025 met *CARICOM IMPACS* een intentieverklaring ondertekend om de regionale samenwerking op het gebied van veiligheid verder te versterken. Het doel is effectiever illegale wapenhandel en georganiseerde misdaad in het Caribisch gebied te bestrijden. In juni 2025 vond op Sint Maarten al een vijfdaagse forensische training plaats, gevolgd door een nieuwe training in september over vuurwapengeweld en georganiseerde misdaad. Op het gebied van *cybercrime* worden de landen ondersteund door het *Cybercrime Fusion Center* in Barbados. De samenwerking bouwt voort op de al langer bestaande samenwerking binnen het CvK. Via praktische afspraken en intensieve informatiedeling kan dit de Caribische regio weerbaarder maken tegen geweld, cyberdreiging en transnationale criminaliteit.

De verdere ontwikkeling van het CvK en de daaraan gekoppelde informatie-infrastructuren vormen een belangrijke stap in het versterken van de weerbaarheid van de rechtshandhaving in het Caribisch gebied. Tegelijkertijd laat de praktijk zien dat deze ontwikkeling niet los kan worden gezien van institutionele randvoorwaarden. Juridische beperkingen ten aanzien van gegevensdeling (vorige paragraaf), verschillen in organisatorische volwassenheid (*scheefgroei*) tussen de organisaties (en de landen) en structurele financierings- en capaciteitsproblemen vormen potentiële belemmeringen voor de effectiviteit van samenwerking en daarmee de slagkracht van de rechtshandhaving. Dit vereist meer dan alleen aandacht van de landen, maar ook daadwerkelijke inzet op deze problematiek, zowel kwantitatief als kwalitatief.

3.5.2 Bestuurlijke aanpak

De huidige complexe criminaliteitsproblematiek en de duurzame versterking van het samenwerkingsmodel zoals hiervoor benoemd, binnen justitie vereist ook een verbreding naar andere domeinen, zoals de bestuurlijke handhaving. De inzet van bestuurlijke instrumenten – bijvoorbeeld in de aanpak van witwassen of mensenhandel – kan oplossingen bieden ten gunste van de justitiële handhaving, de druk op de strafrechtketen verlichten en heeft een aanvullende preventieve werking. De opzet van een werkgroep voor de inzet op de bestuurlijke aanpak binnen Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland, geïnitieerd vanuit het JVO wordt dan ook aangemoedigd door de Raad.

Ook voor de bestuurlijke aanpak geldt dat de mate waarin dit daadwerkelijk kan worden gerealiseerd, in belangrijke mate zal afhangen van de verdere institutionele verankering van dezelfde randvoorwaarden als die voor de justitiële aanpak, zijnde samenwerking, de beschikbaarheid van structurele financiering en capaciteit en de ontwikkeling van een coherent juridisch en bestuurlijk kader.

3.6 Bescherming van de rechtsorde in de Cariben: een strategisch veiligheidsvraagstuk voor het Koninkrijk

Inleidend

De bescherming van de rechtsorde vormt een kernverantwoordelijkheid van het Koninkrijk. In het Caribisch deel van het Koninkrijk staat deze rechtsorde onder toenemende druk. Geopolitieke spanningen in de Caribische regio gecombineerd met transnationale criminaliteit, migratiestromen en beperkte uitvoeringscapaciteit van justitiële organisaties, maken rechtsstatelijke weerbaarheid tot een strategisch veiligheidsvraagstuk.

Rechtsorde als constitutioneel fundament

De rechtsorde omvat het geheel van normen, instituties en handhavingsmechanismen dat de bescherming van fundamentele rechten, openbare orde en rechtszekerheid waarborgt. Het Statuut bepaalt dat de waarborging van fundamentele menselijke rechten en vrijheden, rechtszekerheid en deugdelijk bestuur een Koninkrijksaangelegenheid vormt. De Raad besprak de waarborgfunctie ook in het kader van de gevangenis. De waarborgfunctie krijgt bijzondere betekenis in het Caribisch gebied, waar een kleine bestuurlijke schaal, geografische ligging en sociaaleconomische kwetsbaarheid samenkomen. De rechtsorde fungeert hier niet alleen als juridisch kader, maar als essentieel fundament voor maatschappelijke stabiliteit, economische ontwikkeling en vertrouwen in het openbaar bestuur en de justitiële onderdelen van de rechtstaat. Dit vereist dan ook een strategische aanpak om de complexe en structurele problematiek gezamenlijk het hoofd te kunnen bieden. Het is aan de landen om aan de hand van de beschikbare (wettelijke) mogelijkheden en instrumentaria samen te werken aan het realiseren van de bescherming van de rechtsorde. Een goede toerusting van de organisaties die hun rol vervullen binnen het staatsrechtelijk systeem van *checks and balances* is daarvoor vereist.

Geopolitieke context en veiligheidsrisico's

De langdurige politieke en economische crisis in Venezuela heeft geleid tot instabiliteit in de regio. Deze ontwikkelingen versterken de druk op de justitieketen van de eilanden, die tegelijkertijd geconfronteerd wordt met beperkte personele capaciteit en logistieke kwetsbaarheid. De geopolitieke betekenis van het Caribisch gebied is de afgelopen jaren toegenomen door internationale machtsverschuivingen, strategische maritieme belangen en militaire aanwezigheid van externe actoren. Voor het Koninkrijk der Nederlanden betekent dit dat bescherming van de rechtsorde in het Caribisch gebied niet slechts een lokaal bestuursvraagstuk is, maar onderdeel vormt van nationale en internationale veiligheid.

De rol van de justitieketen

De justitieketen vormt binnen Caribisch Nederland, Curaçao en Sint Maarten het uitvoerende instrument waarmee de rechtsorde concreet wordt gehandhaafd. Effectieve rechtshandhaving vereist ketensamenhang, professionele expertise, integriteit en continuïteit. Deze verantwoordelijkheid vloeit voor al de landen voort uit zowel het Statuut als voor Caribisch Nederland uit de staatsrechtelijke positie van de openbare lichamen als integraal onderdeel van Nederland.

De Raad heeft in opeenvolgende rapportages structurele knelpunten binnen de justitieketen blootgelegd, waaronder personele tekorten, hoge werkdruk, kwetsbare bedrijfsvoering, beperkte ICT-voorzieningen en onvoldoende ketenregie. Deze bevindingen zijn consistent en ketenbreed van aard. De Raad benadrukt dat voor het adresseren daarvan een gezamenlijke visie en daaruit volgende aanpak ten grondslag dient te liggen opdat de rechtsorde als geheel de basis houdt om overeind te blijven.

Hoofdboodschap

De bescherming van de rechtsorde in het Caribisch deel van het Koninkrijk vereist een samenhangend stelsel van uitvoering, toezicht en bestuurlijke verantwoordelijkheid. In een regio waar geopolitieke spanningen, ondermijnende criminaliteit en bestuurlijke kwetsbaarheid samenkomen, is rechtsstatelijke weerbaarheid van strategisch belang. Een goed toegeruste justitieketen vormt de ruggengraat van deze weerbaarheid. De Raad roept de ministers dan ook **andermaal en met klem** op om justitieorganisaties financieel en capaciteitsmatig toekomstbestendig in te richten.

De Raad acht het van belang dat de ingezette beleidsvoornemens worden vertaald in uitvoerbare en concrete maatregelen met een duidelijk tijdpad, zodat de geconstateerde kwetsbaarheden in de rechtshandhaving tijdig en daadwerkelijk worden verminderd.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Schouwburgweg 1, Unit B | Willemstad | Curaçao

infocuracao@raadrechtshandhaving.com

www.raadrh.com

Mei 2026